

ΠΑΝΔΩΡΑ.

15 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ, 1855.

ΤΟΜΟΣ ΣΤ'.

ΦΥΛΛ. 138.

ΘΑΝΟΣ ΒΛΕΚΑΣ.

—ο—

(Συνεχεια. Ἴδε Φυλλ. ΡΑΔ', ΡΑΕ', ΡΑΣΤ' καὶ ΡΑΖ')

ΙΒ'.

Ἀμχαρία Ἡφαιστίδου.

Περὶ ἄλλων ἐφρόντιζεν ὁ Ἡφαιστίδης.

Πρὸ πάντων τὸν ὑπέκαιε τὸ πάθος τῆς ἐχθρῆς σείας κατ' ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον ὠνόμαζεν Ἀράβιον αἰλητήν. Μὴ δυνάμενος νὰ λάβῃ ἄλλην ἱκανοποίησιν, ἔγραψε σχοινοτενῆ κατ' αὐτοῦ διατριβήν, διασύρων τὰ σόλοικα καὶ κακόζηλα τῶν συγγραμμάτων του, τὰ ὅποια δὲν ἦσαν εὐάριθμα, παρενείρων δὲ καὶ πολλὰ τοῦ ιδιωτικοῦ του βίου ἐπὶ τὸ γελοιωδέστερον. Προτάττων τὸ τετριμμένον, πόθεν ἄρξομαι σε κείρειν, ἀπρηύθει τὰ γραμματικά του πλημμελήματα ἐν εἰδεί στροφῆς καὶ ἀντιστροφῆς, ἐκίλεγων ἐκάστοτε *τήνελλα Καλλιτικε*. Ἀποδείρας τοιουτοτρόπως τὸν Μαρσύαν του, πῦχτο

καὶ πρὸς τοὺς θεούς. *Κοίμισον δ' ὦ Ζεῦ, σόλοι-
κον γθόγγον.* Δὲν περιωρίζετο ἐντούτοις κατὰ μό-
νου τοῦ ἀντιπάλου τούτου, ἀλλ' ἐξεστράτευε καθ'
ἄλων τῶν νεωτεριζόντων συνεχδοχικῶς, διακναίων
τὰς δόξας καὶ τὰ παράδοξά των, καὶ ἐπάδων
*Καὶ τόδε Ἡφαιστίδω, λόγοι κακοί, οὐχ ὁ μὲν,
ὅς δ' οὐ, Πάρτες,*

Τῆς διατριβῆς ταύτης τὴν δημοσίευσιν ἐζήτησε
παρ' ἐφημεριδογράφου. Οὗτος τὴν διέτρεξεν ἐπιτρο-
χάδην, παρετήρησε δὲ εἰς τὸν Ἡφαιστίδην, ὅτι εἶ-
ναι σάτυρα καὶ λίβελλος κατὰ προσώπου, οὐχὶ ἐκ
τῶν ἀσπῆμων.

— *Ναί!* ἀπήντησεν ὁ Ἡφαιστίδης, ὁμολογῶ
ὅτι ἡ διατριβή μου ἔχει τὸ ὄξύ τοῦ καρδάμου καὶ
τὸ καυστικὸν τοῦ σινάπεως, ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ
ὑπομένω πλέον αὐτὸν τὸν ῥόθον Περσικῆς γλώσσης
καὶ τὸν λατισμὸν τῶν λογίων μας.

— *Τί μὲ λέγεις;* Ἐδῶ βλέπω ὅλα τὰ ῥόδα καὶ
τὰ κρίνα τῆς ἐξυβριστικῆς ἀνθολογίας, οὔτε σὲ μέλει
ὅτι τὰ ἐν οἴκῳ μὴ ἐν δήμῳ!

— Αὐτοὶ ὑπηρετοῦν τὸ κοινόν, εἶναι δῆμιος
καὶ ἂν θέλῃς καὶ τῆς γλώσσης καὶ τῶν ἀνθρώπων δῆ-
μιοι, κατὰ δὲ Πίνδαρον:

εαυτοῦ οὐκ ὀλίγα χρήματα μετέβη εἰς τὸ χωρίον Τριβῶν, τὸ ὅποιον εὗρον ἀνώτερον τῆς προσδοκίας του. Γῆ ἀπέραντος, διαβεβεβημένη ὑπὸ ἀενάων πηγῶν, καὶ τὰ πάντα διαποχρημένη. Οἱ δυστυχεῖς χωρικοὶ εἶχον κινήσει πάντα λίθον, διὰ νὰ γίνουν κώριοι τῆς γῆς, τὴν ὅποιαν ἐξ ἀνηλεονότων χρόνων κατεῖχον, καὶ τῆς ὁποίας ἦσαν ἀεὶποτε δουλοπαροικοὶ. Ἀλληλοδιαδόχως ἐπεκαλέσθησαν τὴν προστάσιαν ὄλων τῶν προύχοντων τῆς ἐπαρχίας, τοὺς ὁποίους εὗρον προύμοσάτους νὰ δεχθῶν τὰ δῶρά των καὶ ὑποσχόμενους ἀλανάστως νὰ μεταχειρισθῶν τὰ μεγάλα καὶ παντοδαπά μέσα των, ἀλλὰ κατὰ μὲρον ἐδαπάνησαν εἰς τοὺς ἐναρέτους αὐτοὺς δωροφάγους, ᾧτι εἶχον ἀποταμιεύσει πρὸς ἐξαγορᾶσιν τῆς γῆς, καὶ οὐδὲν ἐγένετο. Ὅταν ἐφθασεν ὁ Τάσος μεταξὺ των, τοὺς εὗρε καταβεβημένους καὶ ἀποβαλόντας πᾶσαν ἐλπίδα, οὐδὲ ἔχοντας πλέον τί νὰ δώσουν εἰς τοὺς μεταχειριζομένους ὡς ἐρωμιῶν τὴν εὐπιστίαν των.

Ὁ Τάσος ἐβάδιε πολύ ἐπιτηδείως, ὥστε νὰ τοὺς σαχηνεύει Προσκοπιούμενος ὅτι ἐκ τύχης εἰρήνη ἐν μέσῳ αὐτῶν καὶ ὅτι περὶ ἄλλων πραγμάτων φροντίζει, ἤκουσε τὴν μεμφίμηρον διήγησιν τῶν παθήματων των ἀνευ περιεργείας, καὶ ἠπόρει πῶς δὲν κατώρθωσαν, μεταχειρισθέντες τοιαῦτα μέσα, τὸ ποδούμενον. Ἡ συμπάθειά του ἐφαίνετο ἀνεκασθήτως αὐξάνουσα, καὶ ἐπεδεικνύετο βαθύπλοτος καὶ γενναῖος, δίδων χρήματα εἰς τὰ μερῶν, τὰ ὅποια τὸν προσέφερον ἀρχαῖα νομίσματα ἢ ἀγγεῖα. Διὰ νὰ ἔχη λόγον νὰ διατριφῇ ἐκεῖ, ὑπεκρίθη ἀσθένειαν καὶ μεγάλην εὐγνωμοσύνην διὰ τὴν περίθαλψιν, τὴν ὅποιαν ἐλάμβανε. Συγχρόνως ἐγραφε συχνάκις εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ ἐλάμβανε δι' ἐκάστου ταχυδρομείου ἐπιστολὴν τοῦ Ἰαπετοῦ, ὁμιλῶν περὶ τῶν ὑπουργῶν, ὡς περὶ τῶν στενοτέρων φίλων του. Κατὰ τὴν ἀνάφωσίν του ἐγένετο ἀνάδοχος τῶν νεογενήτων διαφόρων χωρικῶν, τοὺς ὁποίους ἐξέπληξαν τὰ δῶρά του. Οἰκοβὲν λοιπὸν καὶ ἀπροκλήτως ἐνενηθῆ ἡ ἰδέα εἰς τοὺς χωρικοὺς, νὰ ἐπικαλεσθῶν τὴν προστασίαν του. Κατ' ἀρχὰς ἐτήγησε ν' ἀπαρσύγη τὸ πρᾶγμα, προτείνων σπουδαίας ἀσχολίας καὶ συμφέροντα μεγάλα, περὶ ὧν εἶχε νὰ φροντισθῇ. Ἐπὶ τέλους ἐνδίδων εἰς τὰς φορτικὰς παρακλήσεις αὐτῶν τῶν χωρικῶν ὑπεσχέθη ν' ἀναδεχθῇ τὸ φορτίον. Καὶ αὐτὸς μὲν οὐδὲν ἐζήτει, οὔτε δῶρον, οὔτε προκαταβολήν, οὔτε ἄλλην τινα θυσίαν. τοῦτο δὲ μόνον ἀπῆται, ὑποταγὴν καὶ ἀπεριόριστον ἐμπιστοσύνην. Ἀν πιστεύσουν εἰσηγήσεις κακοθύλων ἀνθρώπων καὶ διαβολὰς, βλέπει παραιτηθῆ ἄμεσως καὶ δὲν βλέπει πλέον ν' ἀκούσῃ περὶ τοῦ πράγματος. Ἐν μικρῷ διαστήματι ἐν τοῦτοις κατώρθωσε διὰ τοῦ Ἰαπετοῦ νὰ διεξαχθῇ ὅλη ἡ προπαρασκευαστικὴ διαδικασία τῆς δημοκρασίας, ὥστε οἱ χωρικοὶ, βλέποντες ἐμπράκτως ὑπερνηκτικῶς τὰς μέχρι τοῦδε ἀνυπερβλήτους δυσκολίας, ἀφιερῶθησαν πληρέστατα εἰς αὐτὸν, τὸν ὅποιον ἐδῶρον καὶ ἐλάτρευον ὡς ἀνώτερον πεμφέντα λυτρωτῆν.

Τὴν προτεριαίαν τῆς δημοπρασίας ὁ Τάσος συνε-

κάλεσεν ὅλους τοὺς χωρικοὺς, πρὸς οὓς ἐξέθεσε τὸ σχέδιόν του. Πρέπει, τοὺς εἶπε, νὰ ἐπιταχύνω τὰ πράγματα, διὰ νὰ φθάσω εἰς Ἀθήνας, πρὶν πέσῃ τὸ σημερινὸν ὑπουργεῖον. Τίς γνωρίζει τί γίνεται; Αὐριοῖν ἐρχονται ἄλλοι ὑπουργοὶ, οἵτινες δὲν εἶναι φίλοι μου, καὶ τότε εἰς μάτην ὄλοι οἱ κόποι μου, νὰ φέρω τὰ πράγματα ἔως ἐδῶ. Ἄν δὲν ἔχωμεν τὴν ἐγκρίσιν τῆς κατακυρώσεως, τίποτε δὲν ἔχομεν. Χρήματα δὲν σᾶς ζητῶ, οὔτε ἔχομεν ἀνάγκην. Ἴδου ἐφρόντιτα νὰ λάβω φαλαγγιτικὰ γραμματῖα καὶ δι' αὐτῶν πληρόνομεν τὸ δημόσιον. Αὐτὰ τὰ γραμματῖα ἐτρέπησαν διὰ διατάγματος εἰς ὄνομά μου. Πρέπει λοιπὸν δι' ὅλους αὐτοὺς τοὺς λόγους, καὶ διὰ τὴν συντομίαν καὶ διότι τὰ γραμματῖα εἶαι ἐν ὀνόματί μου, νὰ κατακυρωθῇ εἰς ἐμὲ τὸ κτῆμα. Διὰ τοῦτο βέλτε ὑπογράψῃ ἀναφορὰν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, κατὰ τὸ παρὸν σχέδιον, ὅτι εἴθε πτωχοὶ καὶ ἄποροι, φοβεῖσθε δὲ μὴ προκκοδοτηθῶν αἱ γαῖαι σας εἰς ἀνθρώπους ξένους εἰς τὸ χωρίον, δυναμένους νὰ σᾶς βλάψουν, ὅτι μὲ γνωρίζετε καλῶς πρὸ χρόνων καὶ ἔχετε πολλοὺς καὶ παντοίους μετ' ἐμοῦ δεσμούς, καὶ ὅτι βέλτε θεωρηθεὶς ὡς μενίστην εὐεργεσίαν τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἐγκρίνη τὴν εἰς ἐμὲ κατακύρωσιν τῶν γαιῶν, ὅστις πρὸς χάριν σας ἐνέδωκα εἰς τὰς μετὰ δακρύων δεήσεις σας κτλ. κτλ. Βέβαια πιστεύετε ὄλοι, ὅτι δὲν ἔχω σκοπὸν νὰ κρατήσω αὐτὰς τὰς γαῖας.

- Μάλιστα! μάλιστα! ἀνέκραξαν ὄλοι.
- Ἄν ὑπάρχη τις δυσπιστῶν, ἢ ζητῶν ἀσφάλειαν τινα, ἂς ὁμιλήσῃ.
- Ὅλοι ἐσιώπησαν.
- Λοιπὸν εἴθε σύμφωνοι;
- Ἐχε τὴν εὐχήν μας, ἀνθρώπε τοῦ Θεοῦ!
- Ἡ ἀναφορὰ ὑπεγράφη, ἢ δημοπρασία ἐτελέσθη καὶ τὴν ἐπαύριον ἐψάλη ἐν τῷ Ἐκκλησιδίῳ Τριβῶν δοξολογία, μετ' ἢν δακρύνοντες ὑπὸ συγκινήσεως ἠπάσθησαν ἀλλήλους ὡς ἐν καιρῷ Πάσχα οἱ χωρικοὶ καὶ προέπεμψαν ἀπαξάπαντες τὸν θεοπεμπτον μέχρι τῶν ἐσθάτων ὀρίων τοῦ χωρίου, εὐθα τοὺς ἐφιλήσε καὶ αὐτὸς ὄλους κατὰ σειρᾶν.
- Ὁ Θεὸς νὰ τὸν κάμῃ τὴν ἀνταπόδοσιν! ἔλεγον στενάζοντες βαθέως καὶ ἀνατείνοντες τὰς εὐχετικὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανὸν οἱ γέροντες τοῦ χωρίου, οἵτινες ἐγνωρίσαν τὰ δεινὰ τῆς δουλείας.
- Αὐτὸ τὸ λάφυρον ἔφερε θριαμβικτικῶς ὁ Τάσος εἰς τὰς Ἀθήνας, ἐμελλε δὲ διὰ τοῦ Ἰαπετοῦ νὰ νομιμοποιήσῃ τὴν κτήσιν του. Τὰ ἐγγράφα ὑπεβλήθησαν εἰς τὴν ἀρμοδίαν ἀρχὴν, τῆς ὁποίας προσεδοκάτο ἢ ἀπόφασις, ὅταν οἱ δύο ἑταῖροι συνῆλθον εἰς τὸ πολυτελεέστερον ξενοδοχεῖον τῆς πρωτεύουσας εἰς δεῖπνον πολυποικίλων καρυκευμάτων καὶ οἴνων ἐκλεκτῶν. Τὰ πρόσωπα τῶν συμποτῶν ἦσαν χαροπὰ, καὶ παντοῖα ἐλάλουν ἐμπαίζοντες τὰ πάντα.
- Μισρὲ δολοπλόκε! ἔλεγον ὁ Ἰαπετὸς, ἔβαλε τοὺς Τριβαίους εἰς τὸ σακὶ καὶ ἐσφίξες τὸν βρόχον, ὥστε κἀνεὶς δὲν δύναται νὰ τὸν λύσῃ.
- Ἄν δὲν ἔχω ὑπὸ τὸ προσκέφαλόν μου τὴν ἔγκρισιν, δὲν λέγω τίποτε· εἶμαι Θωμᾶς.

— Ἡ ἀναφορὰ τῶν χωρικῶν καὶ τὰ δάκρυά των ἔφεραν τὸν Ἰαπετὸν εἰς κατανύξιν.

— Χαίρεσαι, διάβολε, διὰ τὰ σατανικά ἔργα σου.

— Τὸ ἐπὶ νῆμα εἶναι τῆς καταχθονίου κεφαλῆς σου, αἱ λέξεις εἶναι τοῦ ἀκάτου Ἰαπετοῦ. Βλέπεις καὶ εἰς τὰ μελοδράματα τὸν Μουσικοδιδάκταλον ὀνομάζων.

— Ἄν δὲν ὀμοιάζαμεν, λέγει ἡ παροιμία, δὲν συμπεθεριάζαμεν.

— Εἰς ὑγείαν σου, συμπέθερε!!

— Εἰς ὑγείαν σου!!

— Καὶ σὲ θεωροῦν οἱ χωρικοὶ ὡς Μερτῖαν!

— Ἄν εἰσακούωνται αἱ εὐχαί των, βέβαια γίνονται ἄγιος.

— Μόνον ὁ παράδεισος σὲ λείπει, σκελος τῆς ἐλογίης, πλὴν μὲ κακοφαίνεται! διότι θὰ χωρίσωμεν, σὺ μὲν πρὸς τὰ ἄνω, ἐγὼ δὲ πρὸς τὰ κάτω. Ἐντοσούτῳ πρὶν γενεθῆς τὴν γλυκύτητα τοῦ παραδείσου, δοκίμασε τὴν πικρίαν αὐτοῦ τοῦ οἴνου τοῦ Ἰήνου.

— Προτιμῶ τὴν Μαδῆραν μου, πλὴν πρὸς χάριν σου

— Ἰπὸθεε τώρα, καλὲ καὶ ἀγαθέ, ὅτι ἐπέτυχες τὴν ἐγκρίσιν, μὲ ποῖον πρόσωπον ἐμφανίζεται εἰς τοὺς Τριβαίους, μετὰ τοιαύτας ὑποσχέσεις καὶ λειτανίας καὶ δοξολογίας;

— Καὶ ποῖαν ἀνάγκην ἔχω νὰ καταλύσω τὸν βίον μὲ αὐτὰ τὰ κνώδαλα τοῦ κυρίου;

— Διὰ νὰ καλλιεργήσῃς τὸ κτῆμά σου καὶ νὰ λαμβάνῃς μεγάλην πρόσδοον.

— Δὲν ἔχω σκοπὸν νὰ γίνω γαιοπόνος καὶ νὰ ἐφαρμόσω τὰ ἄροτρα τοῦ καταστήματος τῆς Τίρυνθος. Θὰ τοὺς στείλω ἀντιπρόσωπον μου τὸν Σκιδῶν καὶ αὐτὸς τοὺς δίδει νὰ ἐνοήσουν τί βέλω.

— Καλὸς καὶ ἄξιος ὁ Σκιδῶς, διὰ νὰ μὴ λητμονήσουν ὅτι ἔχουν αὐθέντην, πλὴν σὲ λέγω, ὅτι πρέπει νὰ στείλῃς καὶ ἀνθρώπον εἰδήμονα καὶ τῆς ἐμπιστοσύνης σου καὶ τοιοῦτον ἔχεις τὸν ἀδελφὸν σου.

— Ναί! ναί! ἡ ἰδέα σου μὲ ἀρέσκει, μάλιστα, ὁ Θάνατος νὰ τοὺς ὀδηγῇ καὶ νὰ τοὺς ἐπιστατῇ καὶ ἐπειτα ὁ Σκιδῶς νὰ κάμῃ τὴν διανομήν, ἕνα ἄδικο μου, ἕνα ἄδικο σου καὶ ἕνα ἄδικο μου καὶ πάλιν ἕνα ἄδικο μου καὶ τὰ ἐξῆς. Θαυμάσια!

— Θέλεις νὰ τοὺς ἀποστραγγίσῃς; μέχρι τελευταίας ρανίδος. Τὴν γίδα πρέπει ν' ἀμέλγῃς ὅσον νὰ σὲ δίδῃ καθὼς ἄμερον γάλα.

— Ἄφες τώρα αὐτὰ καὶ ἔχομεν καιρὸν διὰ σχέδια, ἀφοῦ ἴδῃ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας ἢ ἐγκρίσεις, τότε βλέπεις τί ὀργανίζομεν, πάντοτε μετὰ τὴν γνώμην σου. πλὴν εἰπέ με, φαυλοθετε, πῶς διασκεδάσεις τώρα τὸν κακὸν καιρὸν;

— Μέτρια! εἶχα ἀρχίσει δρᾶμα παθητικώτατον καὶ περιπλοκώτατον πλὴν ἢ πρώτη πράξις. . . ἀπίθῃ δυσάρεστος. Τώρα καταγινομαι εἰς ἐπεισοδία, καὶ παραχορηγήματα.

— Δὲν σὲ καταλαμβάνω.

— Αὐτὰ εἶναι καθὼς τὰ ἀλμυρὰ καὶ ὀξέα, ἔως ὅτου νὰ φέρουν καθυπο φαγητῶν, διὰ νὰ ἐρεθίζωμεν τὴν ὄρεξιν.

— Λοιπὸν καμμὶαν στρογγύλην ἐλαίαν, ἢ ἄλλο τοιοῦτον.

— Στρογγυλωτάτην κολυμμάδα.

— Ἴδου καὶ ὁ καμπανίτης.

— Πούμ! Ζήτω ὁ πνευματίας Βάγκος τῆς Καμπανίας!

— Ζήτω! Ζήτω!

— Ἄκουσ', ἄκουσε!

— Σὲ τὸ ποιητῆ ὅταν ἀφρίγῃς,
Καὶ τὸ πνεῦμά σου σκορπιῖς,
Εἰς τ' ἀνάθεμα διώκεις
Τὰς φροντίδας μου ποδώεις,
Καὶ τὸν κόσμον ἄνευ πόνου,
Εἰς τὰ ψεῦδη τῶν αἰῶνων
Ἄνω κάτω νὰ γυρίῃ
Βλέπω νὰ κολοκυθίζῃ,
Δεξιὰ κι' ἀριστερά,
Ἐνοῖ, ἐνοῖ, ἐνά!

— Εὐγε, Ἰαπετὲ, ἂν αὐτοὶ οἱ στίχοι εἶναι τῆς κολοκύντης σου.

— Καὶ ἀμφιβάλλεις ὅτι ἐγὼ τοὺς ἐκolloμέλησα; Ἄκουσε!

— Ὡς ἀδάμαστος πῆρ πρέων,
Ἴππος ἄραξ, τὴν γῆν ἕειρ,
Ἄμα μὲ τὸ φρούγαμά του,
Κόψη τὰ στομώδεσμά του,
Ἐλαφρὸς εἰς τὸ πεδίον,
Ἐξορμᾷ καὶ ἄφρον πτέρωρ,
Ὀῦτω καὶ τῆς Καμπανίας
Ἐκπνῆσθ' ὁ πνευματίας,
Δεξιὰ κι' ἀριστερά,
Ἐνοῖ, ἐνοῖ, ἐνά!

Ἐκ τοιοῦτου λυσιμερίσμου καὶ λυσιπαιγμονος πότου ἐξεργημένους ἀπῆντησε τοὺς δύο ἑταίρους ὁ Ἡραϊτιδῆς, ὅταν ἤκουσε παρ' αὐτῶν τὴν βιογραφίαν τῆς βορβοροράγου.

(Ἐπειτα συνέχεια.)

ΕΓΚΑΘΙΔΡΥΣΙΣ

ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ.

Τὴν 2 Ὀκτωβρίου περὶ τὴν 11 ὥραν π. μ. ἐτελέσθη ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἡ ἐγκαθίδρυσις τῶν διὰ τὸ ἐπιὸν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ἐκλεκθεισῶν ἀρχῶν τοῦ ἀνωτάτου τούτου ἐκπαιδευτικοῦ καταστήματος, ἤτοι τοῦ πρυτάνεως Κ. Ὀλυμπίου, τῶν κοσμητῶρων καὶ τῶν νέων μελῶν τῆς ἀκαδημαϊκῆς Συγκλήτου.

Κατὰ τὸ ἔθος ὁ τοῦ προηγουμένου ἐτους πρύτανης Κ. Κωνσταντῖνος Κοντογόνης, καθηγητῆς τῆς Θεολογίας, καταθέτων τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ, ἔδωκε λόγον τῶν τε ἰδίων πράξεων καὶ τῆς καταστάσεως τοῦ Πανεπιστημίου ἐν γενεῖ δια τῆς ἐπομένης ἀξιολόγου ἐκθέσεως·

—o—

Κύριοι,

Διελθόντος τοῦ ἔτους, καθ' ὃ διὰ τῆς τῶν συναδέλφων μου ψήρου καὶ τῆς τοῦ σεβαστοῦ ἡμῶν Βασιλέως ἐπινεύσεως ἐπετρέπη μοι ἡ ἀνωτάτη τοῦ πανεπιστημίου διοίκησις, ἔρχομαι σήμερον νὰ δώσω δημοσίᾳ λόγον τῶν κατὰ τὸ ἐνιαύσιον τοῦτο διάστημα ἐπὶ τῆς πρυτανείας μου πεπραγμένων, καὶ μετὰ χαρᾶς νὰ ἐκκληρώσω τοῦ παρ' ἡμῖν κειμένου νόμου τὴν διάταξιν, τὴν ὀρίζουσαν ἀνακεφαλαιωτική τινα τῶν ἐφ' ἑκάστου πρυτανείας γεγονότων ἐκθεσιν εἰς τὸ κοινὸν, τὸ ὅποιον καὶ ὑπὲρ τῆς καθιέρωσως τοῦ ἀνωτάτου τούτου παιδευτηρίου οὐδὲ ὀλίγα ἐδαπάνησε, καὶ ὑπὲρ τῆς πρὸς ὅν καθιδρύθη σκοπὸν εὐδωσέως αὐτοῦ μετ' ἐθνικῆς ὄντως φιλοτιμίας φαίνεται πάντοτε μεριμνῶν.

Βαθεῖαν αἰσθάνομαι θλίψιν ὅτι ὁ λόγος μου ὁρμᾶται ἀπὸ λυπηρᾶς ἀναμνήσεως προομιῶν· ἀλλ' ὅμως δὲν εἶναι δυνατὸν καὶ ἄλλοθεν ποθεν νὰ ὁρμηθῆ· διότι τὸ πρό ἐνιαυτοῦ ἐπελθὼν εἰς τὰς διαφορὰς τάξεις τῶν τῆς πρωτευούσης ταύτης κατοίκων κοινῶν δυστύχημα, κατ' αὐτὴν τῆς πρυτανείας μου τὴν ἀρχὴν ἐνέσκηψε. Μόλις κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ παρελθόντος ἀκαδημαϊκοῦ ἐτους οἱ μὲν φιλομαεῖς νεανῖαι, πανταχόθεν τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς προσερχόμενοι, ἤρχισαν νὰ ἐγγράφονται εἰς τὸ τοῦ πανεπιστημίου μητρώον, οἱ δὲ καθηγηταὶ ν' ἀναλαμβάνουσι τῶν μαθημάτων αὐτῶν τὴν διδασκαλίαν, καὶ εὐθὺς τῆς βροτολογίου ἐκείνης νόσου ἢ ἀπροσδόκητος ἐπιδημία, θάνατον καὶ τρόμον εἰς τὴν μικρὰν ἡμῶν κοινωνίαν ἀνηλεῶς ἐπιφέρουσα, τοὺς τε φοιτητὰς διεσκόρπισε, καὶ τοῦ πανεπιστημίου τὰς θύρας ἐπὶ τρεῖς σχεδὸν μῆνας κεκλεισμένας ἐφύλαξε. Κατὰ δὲ τὸ διάστημα τοῦτο τοῦ χρόνου, καθ' ὃ οἱ μὲν ἀπορίμων πάσης τάξεως ἀνθρώπων περιήχον τὴν πόλιν ἄπασαν, βαρέως ἐθρήνησε καὶ τὸ ἡμέτερον πανεπιστήμιον δύο ἐκ τοῦ κόλπου αὐτοῦ πεσόντα λυπηρὰ τῆς ἐπιδημίας θύματα, τὸν γυμνασιάρχην Γεωργίον Γεννάδιον, τὸν κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς τοῦ πανεπιστημίου συστάσεως ἐν τῇ τούτου φιλολογικῆς Σχολῇ διδάξαντα, καὶ ἔκτοτε ἔπειτα ἐπίτιμον ἐν αὐτῇ διατελοῦντα καθηγητὴν, καὶ τὸν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1839 ἐν τῇ αὐτῇ Σχολῇ διδάσκοντα καθηγητὴν Ἰωάννην Βενθύλον. Πόσον οἱ ἀοιδίμοι δύο οὗτοι ἄνδρες, οἱ διὰ παιδείαν καὶ ἀρετὴν μεγάλως παρ' ἡμῖν τιμώμενοι, πόσον χρησίμους ἑαυτοὺς ἀπέδειξαν εἰς τὸ πανελλήνιον διὰ τε τῆς ἀκαμαίου αὐτῶν, διδασκαλίας καὶ ἀκρας φιλοπατρίας, ἀριστὰ ἐξιστόρησεν ὁ εὐφραδῆς τῆς ἀρχαιο-

λογίας καθηγητῆς κύριος Ἀλέξανδρος Παγκαβῆς ἐν τῷ λόγῳ, τὸν ὅποιον εἰς ἔπεινον τῶν ἀειμνήστων ἐξεφώνησε κατ' ἐντολὴν τῆς ἀκαδημαϊκῆς συγκλήτου ἐν τῷ μνημοσύνῳ, τῷ δαπάναις τῶν καθηγητῶν τελεσθέντι τῇ κ' τοῦ μαρτίου μηνός, ἡμέρᾳ τῆς κυριακῆς τῶν Βαίων.

Καὶ ταῦμα μὲν, ὡς μὴ ὤφελον, τὰ ἐπ' αὐτῆς ἀρχομένης τῆς πρυτανείας μου μνημονεύετα θλίβερά συμβάντα κατὰ τὰς ὀδυνηρὰς ἐκείνας ἡμέρας τῆς ἐν τῇ πρωτευούτῃ κοινῆς δοκιμασίας. Εὐθὺς δὲ μετὰ τὴν ἐντελῆ ἀποκατάστασιν τῆς δημοσίας ὑγείας ἐν τῇ πόλει, ἐπανελθόντων τῶν φοιτητῶν, ἢ τῆς τῶν μαθημάτων διακοπῆς διδασκαλίας ἐναρξῆς ἔγεινε περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἰανουαρίου.

Φοιτηταὶ, ἔμοῦ πρυτανεύοντος, νέοι μὲν ἐνεγράφησαν 168, ἀνέωσαν δὲ κατὰ τὸν νόμον τὰ ἑαυτῶν εἰσιτήρια ἐκ τῶν ἐπὶ τῆς τῶν προκατόχων μου πρυτανείας ἐγγεγραμμένων τετρακίσιον ἐξήκοντα ὁκτώ· οἱ πάντες λοιπὸν, οἱ εἰς τὰς διαφορὰς σχολὰς τοῦ πανεπιστημίου φοιτῶντες, 636. Ὁ ἀριθμὸς δὲ οὗτος τῶν φοιτητῶν, ἀντιπαραβαλλόμενος πρὸς τὸν σημειωθέντα κέρυσιν ὑπὸ τοῦ προκατόχου μου ἐν τῇ ἐκθέσει αὐτοῦ, εὐρίσκεται ἐλάσσων κατὰ ἑπτὰ. Ὅτι δ' ἐν τῇ κατὰ τὸ ἦδη ληζαν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ἐγγραφῆ ὑπάρχει ἀντὶ ἀυξήσεως ἢ μικρὰ αὐτῆ ἐλάττωσις, οὐχὶ μόνον δὲν πρέπει νὰ θαυμάσωμεν διὰ τοῦτο, ἀλλ' οὐδὲ ἄνευ λόγου πρέπει νὰ νομισώμεν αὐτὴν ὑπάρχουσαν, ὅταν σκοπήσωμεν πόσοι μὲν, καὶ μάλιστα τῶν ἀλλοδαπῶν, ἐπιδημοῦσης παρ' ἡμῖν τῆς χολέρας, ἠνγκάσθησαν, ἵνα μὴ μάρτη τὸν πολυτιμον χρόνον ἀπολέσωσι, ν' ἀπέλθωσιν εἰς ἕτερα τῆς ἐσπερίας Εὐρώπης πανεπιστήμια· πόσων δὲ ἄλλων, καὶ μετὰ τὴν παῦσιν τῆς νόσου, ὁ φόβος δευτέρας ἐγκατασκήψεως αὐτῆς ἐδύνατο νὰ ἐμποδίση τὴν εἰς τὰ ἐνταῦθα μετὰβασιν, Ἄλλὰ καὶ, τούτων οὕτως ἐχόντων, ὁ ἀνωτέρω σημειωθείς ἀριθμὸς τῶν φοιτητῶν εἰς πανεπιστήμιον, μὴ πῶ εἰσοσαετιᾶν ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτοῦ πληρῶσαν, δὲ εἶναι, νομίζω, μικρὸν τεκμήριον τῆς ἐν αὐτῷ γενομένης μεγάλης ἀναπτύξεως καὶ προόδου ἐπὶ τὸ κρείττον καὶ τελειότερον· διότι, πλὴν τῶν ἐκ τῆς πρωτευούσης τῆς Γερμανίας μεγάλων πανεπιστημίων, ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰς τὰ πλεῖστα τῶν ἄλλων φοιτῶντων σπανίως ὑπερβαίνει τὸν ἑξακοσιοστόν.

Ἐκ τῶν 168 προσελθόντων νέων φοιτητῶν, ἡμεδαπῶν μὲν ἑκατὸν τριῶν, ἀλλοδαπῶν δὲ ἐξήκοντα πέντε, τέσσαρες μὲν ἐνεγράφησαν εἰς τὴν θεολογικὴν Σχολὴν· ἐξήκοντα τρεῖς δὲ, εἰς τὴν νομικὴν· εἰς δὲ τὴν ἰατρικὴν, τεσσαράκοντα ἑπτὰ· εἰς τὴν φιλοσοφικὴν, τριάκοντα, καὶ εἰς τὸ φαρμακευτικὸν Σχολεῖον, εἰκοσι τέσσαρες. Τούτων δ' ἐκ μὲν τῶν δύο γυμνασίων Ἀθηνῶν ἀπολυτήριον προσήγαγον πεντήκοντα καὶ εἰς ἐκ δὲ τοῦ τῆς Ναυπλίας, δέκα ἑνέα· ἐκ δὲ τοῦ τῶν Πατρῶν, δέκα· ἐκ δὲ τοῦ τῆς Τριπόλεως, τρεῖς· ἐκ δὲ τοῦ τῆς Σύρου, ἑπτὰ· ἐκ δὲ τοῦ τῆς Λαμίας, ἑνδεκα· ἐκ δὲ τῆς ἐκκλησιαστικῆς· Ριζαρείου Σχολῆς, εἰς· καὶ ἐκ τῆς ἐν Κερκύρα Ἴονιους ἀκαδημίας, ὡσαύτως εἰς· τεσσαράκοντα δὲ καὶ εἰς

ἐνεγράφησαν κατ' ἐγκρίσιν τῆς τῶν ἀλλοδαπῶν ἐξεταστικῆς ἐπιτροπείας· οἱ δὲ τοῦ φαρμακευτικοῦ Σχολείου εἰκοσι τέσσαρες, κατ' ἐπιδοκιμασίαν τῶν τῶν Σχολέων τοῦτο συνιστῶντων καθηγητῶν. Εἰς τοὺς ἐνεγράφοντας τούτους ἑκατὸν ἐξήκοντα ὁκτώ νέους φοιτητὰς ἑὰν προστεθῶσιν οἱ τὰ ἑαυτῶν εἰσιτήρια ἀνανεώσαντες τετρακόσιοι ἐξήκοντα ὁκτώ, ἀπαρτίζονται ὁ ἦδη σημειωθείς ὁλικὸς ἀριθμὸς τῶν ἐξακοσιῶν τριάκοντα ἐξ· ἐξ ὧν πάντων, ἀρχαίων τε καὶ νέων, τριακοσίων μὲν ἐξήκοντα ἑνέα ἀνηκόντων εἰς τὰς διαφορὰς τοῦ ἡμετέρου κράτους ἐπαρχίας, διακοσίων δ' ἐξήκοντα ἑπτὰ ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς ὀρωμένων, ἐφοίτων καθ' ὅλον τὸ πρὸ πρῆλθὸν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος εἰς μὲν τὴν θεολογικὴν Σχολὴν εἰκοσι πέντε· εἰς δὲ τὴν νομικὴν, διακόσιοι ὁκτώ· εἰς δὲ τὴν ἰατρικὴν, διακόσιοι ὀγδοήκοντα καὶ εἰς· εἰς δὲ τὴν φιλοσοφικὴν, ἑβδομήκοντα ἑνέα· εἰς δὲ τὸ φαρμακευτικὸν Σχολεῖον, τεσσαράκοντα τρεῖς. Ἐξήκοντα λοιπὸν τριάκοντα ἐξ νεανῖαι, ὑπ' ἀξίωσιναιον πρὸς τὴν μάθησιν ἔρωτος κινούμενοι, ἐπλήρουν τὰ τῶν διαφορῶν Σχολῶν τοῦ πανεπιστημίου ἀκουστήρια, ἕκαστος μετ' ἐπιμελείας τὸ ἴδιον τῆς ἐπιστήμης στάδιον διατρέγων, καὶ πρὸς τὸν εὐγενῆ βαδίζων σκοπὸν τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἐκπαιδεύσεως καὶ τῆς κοινῆς τῆς πατρίδος ὠφελείας. Καὶ εὐτυχῆς ἄρα ἡ Ἑλλάς, ὅτι δύναται καὶ πάλιν νὰ παύσῃ εἰς τὰ τέκνα αὐτῆς διὰ τε τῶν σχολείων καὶ γυμνασίων, καὶ μάλιστα διὰ τοῦ ἀνωτάτου τούτου διδασκατηρίου ἄφθονα τὰ μέσα τῆς τοῦ εἰρημένου εὐγενεοῦς σκοποῦ ἐκπληρώσεως.

Ἵτι δὲ τοῦτο ἀληθές, μαρτύριον τοῦ λόγου ἔστι ὁ οὐκ ἐγκαταφρόνητος ἀριθμὸς τῶν κατ' ἔτος ἀπολυμένων τοῦ πανεπιστημίου καὶ τῶν διδακτορικῶν ἀξιουμένων διπλωμάτων. Καὶ ἐπὶ τῆς ἐμῆς πρυτανείας, ἐξετασθέντες, ἐκ μὲν τῆς νομικῆς Σχολῆς διδάκτορες μὲν ἀνηγορεύθησαν τέσσαρες, Ναπολέων Σερούσιος ἐκ Κέας, Πάνος Μανωλίδης ἐξ Εὐρυτανίας, Ἀριστείδης Οἰκονόμου ἐκ Καλαβρυτῶν, Συμεῶν Λυκούρης ἐξ Αἰγίνης· τελιοδιδάκτου δὲ βαθμὸν ἔλαβον πέντε, Δημήτριος Τσιτσίτσας ἐκ Μετσόβου, Ἰωάννης Ζερβουλάκος ἐκ Γυθείου, Πλάτων Πιττάκης Ἀθηνῶν, Ἀλέξανδρος Μάνος Κωνσταντινουπολίτης, καὶ Νικόλαος Ράδος ἐξ Ἡλείου· ἐκ δὲ τῆς ἰατρικῆς τοῦ διδακτορικῶν διπλώματος ἐτύχον δέκα ἑνέα, Ἀριστείδης Τσιβανόπουλος ἐκ Σπάρτης, Κωνσταντῖνος Διάγγελος ἐκ Κέας, Μαρτῖνος Ξανθὸς Ἰδραΐος, Βασίλειος Ἀθανασιάδης ἐκ Ζατοῦνης, Ἀθανάσιος Παπαθανασίου ἐκ Τοπολίων τῆς Παρνασίδος, Βαπτιστής Βαλλίνδας Κύθνιος, Ἀλέξανδρος Τριάδης Ἀμφισσέως, Διονύσιος Οἰκονομόπουλος Σμυρναῖος, Γεώργιος Καραβᾶς Κυμαῖος, Κωνσταντῖνος Γοβέλης Εὐρυταν, Ἀναστάσιος Νικολαΐδης Ἀρμοστής ἐκ Προύσης, Ἰωάννης Ἀντωνιάδης Κεῖος, Μιχαὴλ Παπαλεξόπουλος Ναυπλιεὺς, Γεώργιος Γεράντωνος Ἀμφισσέως, Σπήλιος Καλμοῦχος Ἀργεῖος, Νικήτας Κασαρός ἐκ Καλαβρυτῶν, Ἀθανάσιος Ζαμπάκης Μεγαρεύς, Γεώργιος Λαγοπάτης ἐκ Τριπόλεως, καὶ Ἀργύριος Δημητρίου Θεσσαλομάχης ἐκ δὲ τῆς φι-

λοσοφικῆς διδάκτορες ὡσαύτως ἀνηγορεύθησαν δύο, Δημήτριος Μαυροφρύδης ἐκ Καπαδοκίας καὶ Ἀριστείδης Κυπριανὸς ἐκ Πάρου, οἵτινες ἀριστεύσαντες ἐν τῇ δοκιμασίᾳ, ἄξιον ὑπὸ τῆς Σχολῆς ἐκρίθησαν τῆς ἑκατοναδράχμου δωρεᾶς, τὴν ὅποιαν ἡ φιλογενοστατῆ τῶν Ἰωνιδῶν οἰκογένεια ἄλλον ἔθηκεν εἰς τοὺς ἐν ταῖς ἀπολυτήριαις ἐξετάσεσι διαπρέποντας φοιτητὰς· τῆς θεολογικῆς ἢ τῆς φιλοσοφικῆς Σχολῆς· πέντε δὲ φοιτηταὶ τῆς φιλοσοφικῆς Σχολῆς, Ἀντωνῖος Βλαστός ἐκ Μήλου, Ἰωάννης Πανταζιδῆς Μακεδῶν, Ἀριστείδης Ζαφειρίδης Κρήτης, Ἰακώβος Γκιώνης Σίφνιος καὶ Καλλίνικος Κωνσταντινίδης ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, ἐξετασθέντες παρὰ τοῦ ἐπὶ τούτῳ τεταγμένου τμήματος τῆς αὐτῆς Σχολῆς, ἔλαβον τὸ πτυχίον, δι' οὗ δύναται νὰ διορισθῶσιν ὑπὸ τῆς Β. Κυβερνήσεως διδάκταροι ἐν τοῖς ἑλληνικαῖς σχολείοις· εἰς ὁκτώ δὲ φοιτητὰς τοῦ φαρμακευτικοῦ Σχολείου, Ἀριστείδην Παυλίδην ἐκ Προύσης, Ἰωάννην Κασαλιώτην Μακεδόνα, Ἰωάννην Καπουσιμάτην Ἀθηναῖον, Ἀλέξανδρον Γεννάδιον Χιον, Δημήτριον Ἡλιάδην Ἀργεῖον, Λεωνίδα Δημητροῦλην ἐκ Λαμίας, Κυριακὸν Ζαῖμην Λεβαδέα, καὶ Χρῆστον Λεοναρδοπούλου ἐκ Σπάρτης, ὑποστάντας τὴν νόμιμον δοκιμασίαν, ἔδωκε τὸ τοῦ φαρμακοποιοῦ πτυχίον. Τούτων καὶ κατὰ τὸ ἦδη ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ἀπέλαυσεν ἡ ἑλληνικὴ κοινωνία νέων ἐκ τοῦ ἡμετέρου πανεπιστημίου καρπῶν.

Ἰπότροφοι δὲ φοιτηταὶ περὶ μὲν τὴν θεολογίαν διατελοῦσι σπουδάζοντες πέντε· περὶ δὲ τὴν νομικὴν, ἑνδεκα· περὶ δὲ τὴν ἰατρικὴν, δώδεκα· περὶ δὲ τὴν φιλοσοφικὴν, δέκα, οἱ πάντες τριάκοντα ὁκτώ ἐξ ὧν ἑνέα μὲν λαμβάνουσι τὴν μηνιαίαν αὐτῶν σύνταξιν παρὰ τῆς Β. Κυβερνήσεως· εἰκοσι δὲ καὶ εἰς, ἐκ τῶν διαφορῶν κληροδοτημάτων δύο, ἐκ τοῦ γενομένου εἰς τὸ πανεπιστήμιον κληροδοτήματος τοῦ ἀοιδίμου ἰατροῦ καὶ καθηγητοῦ Δημητρίου Μαυροκορδάτου δύο, ἐκ τῆς ἐν Τήνῳ ἱεράς μονῆς τῆς Εὐαγγελιστρίας, καὶ τέσσαρες, παρὰ τῆς φιλομουσοῦ οἰκογενείας τῶν Ἰωνιδῶν.

Ἡ ἐνεργητικωτάτη δὲ αὐτῆ πρὸς τὴν Ἑλλάδα οἰκογένεια τῶν Ἰωνιδῶν ἔχει, ὡς γνωστὸν, καὶ χρηματικὸν κεφάλαιον ὠρισμένον εἰς βράβεισιν τῶν διδακτικῶν συγγράμματα ἐκδιδόντων ἐκ τοῦ κεφαλαίου τούτου ἔλαβε κατὰ τὸ παρελθόν τῆς πρυτανείας μου ἔτος, ἐπὶ προτάσει μὲν τῆς ἀκαδημαϊκῆς συγκλήτου, ἐγκρίσει δὲ τῆς εἰρημένης οἰκογενείας, ὁ καθηγητῆς τῆς χειρουργικῆς κύριος Ἰωάννης Ὀλύμπιος, ὁ νῦν διαδοχὸς μου, δραχμὰς ἑξακοσίας εἰς συνδρομὴν τοῦ δ' τόμου τοῦ ὑπ' αὐτοῦ μεταφραζομένου καὶ ἐκδιδομένου συγγράμματος τῆς χειρουργίας.

Καὶ ἕτερος δὲ τοῦ ἑλληνικοῦ γένους ἐνεργῆς, ὁ ἐν Τεργέστη κύριος Ἀμβρόσιος Στεφάνου Βάλλης, ἀπὸ πενταετίας ἦδη γενναῖον παρέχει κατ' ἔτος βράβειον ἐκ χιλίων δραχμῶν εἰς τὸν ἐν διαγωνισμῷ τοῦ δαρφίνου στεφάνου ἀξιούμενον διὰ ποίημα, τὸ ὅποιον βραβευτέον ἤθελε κρίνει ἐπιτροπεία, συγκεκριμένη ἐκ καθηγητῶν τῆς τοῦ πανεπιστημίου φιλοσοφικῆς

Σχολής, προεδρεύοντος του κατ' εναντιον πρυτανειως. Ο ποιητικός ουτος διγωνισμός ετελεστή και επί τής έμης πρυτανείας κατά την ώρισμένην ημέραν τής κε' μαρτίου, τήν όποιαν εις μνήμην τής πολιτικής ήμην παλιγγενεσίας πανηγυρίζομεν ή δ' επιτροπεία, συνισταμένη, κατ' έλλογήν τή ακαδημαϊκής συγκλήτου, εκ των καθηγητων Φιλίππου Ιωάννου εισηγητοϋ, Αλεξάνδρου Ραγκαβής, Κωνσταντίνου Παπαρόρηγοπούλου, και εϋ έμου ως πρυτανειως, τά προς αύτην σταλέντα δέκα τέσσαρα ποιήματα άναγνούσα και μετ' επιστάσιως κρίνασα, άξιον του άβλου άνεκήρυξε τό ποιήμα, τό φέρον τήν έπιγραφήν *"Αννα και Φλώρος, ή "Ο Πέργος της Ηέρας*, τό ποιηθέν υπό του κυρίου Θεοδώρου Ορφανίδου, όστις και κατά τό έτος 1851 του γέρατος ήϊώθη. "Οτι δέ ο φιλόμουσος κύριος Αμβρόσιος Σ. Βάλλης διά τής ποιητικής ταύτης άβλοθεσίας τώ όντι παραίτιος γίνεται ίνα παρ' ημίν ουχι μόνον ή νέα έλληνική ποιητις προς τήν ιδέαν του καλοϋ επί μάλλον αναπτύσσηται και ρυθμιζήται, άλλα και ή γλώσσα εν τή ποιήτει καλλιεργήται επιμελέστερον, αποχρώντως άπεδείχθη εκ των κατά τουτο τό έτος σταλέντων εις τόν διαγωνισμόν ποιημάτων, των όποιων πολλά, άντεξεταζόμενα προς τά κατά τά παρελθόντα έτη πεμφθέντα, κρείττονα έλεεινών ευρέθησαν κατά τε τήν τέχνην τής ποιητικής και τήν περί τήν γλώσσαν ακριβείαν και καλλιέπειαν, καθά τουτο και ο εισηγητής εσηκρήσεν εν τώ εικείφ τής έλέσεως αυτού τόφω.

Και τσαυτά μεν περι τούτων ερχομαι δε νυν ν' αναγγείλω τάς επί τής πρυτανείας μου εις τό προσωπικόν των εν τώ πανεπιστημίω διδασκόντων γενομένας μεταβολάς. Αλλά πρῶτον πάντων ενϋμειθε βεβαίως ότι μετά λύπης ου μικράς εγνωστοποίησε πέρυσιν ο αξιότιμος προκατόχος μου τήν κατ' ιδίαν αίτησιν εκ του πανεπιστημίου αποχρήσιν του αρχαίου διδασκάλου και πολλά υπερ τής αναγεννήσεως του έθνους μογησάντος Νεοφύτου Βάμβα: μετά μείζονος λύπης αναφέρω εγώ σήμερον ότι, αν τότε γεροντική ηλικία και ασθενής σωματικη κράσις εστερησε τήν εις τό πανεπιστημιον φοιτώσαν νεολαϊαν τής διαζώσεως φωνής διδασκαλίας του σεβασμιού τουτου καθηγητου, έπελθών μετ' όλίγουσ μήνας ύστερον ο θάνατος, ενέκρωσε και τήν άκάματον χειρα αυτού ως συγγραφείως εν τοις καθ' ημάς χρόνοις δοκιματώτου και γλαφυροϋ, αγωνιζόμενου άδιαλείπτως να ώρελή σύμπαντος του έθνους τήν φιλομαθή νεότητα και δια συγγραφής και μεταφράσεως διαφόρων επιστημονικών και διδακτικών βιβλίων. Απέθανεν ο αοιδιμος τή 5' ίανουαρίου, πλήρης ημερών και ανεπιλήτως εις τήν ευγενήμονα μνήμην τής πατριδος δια τήν προς αύτην μεγαλήν αυτού αγάπην και τάς σπανίας άρετάς. Λόγοι, άτηγόμενοι τόν κοινωφελέστατον του άνδρος τουτου βιον, έξεφωνήθησαν τότε δύο, ο μεν, επικηδέιος εν τώ νωϋ, υπό του σεβασμιωτάτου αρχιεπισκόπου Αγαίας και Ηλιδος Μισαήλ, ο δε, επιτάριος, υπό του καθηγητου τής λατινικής φιλολογίας Στεράνου Κουμανούδου κατ' εντολήν τής ακαδημαϊκής συγ-

κλήτου. Αλλά και νεωστι προπόντως και επαξίως επηνέθη ο άειμνήστος υπό του έλλογιμου γυμνασιάρχου Σύρου κυρίου Γεωργίου Σουρίου δια λόγου, τόν όποιον απήγγειλε κατά τήν ενχρήν των δημοσιών του εν τή νήτω έσεινη γυμνασίω εξετασεων.

Περι τά τέλη του φεβρουαρίου μηνός ο μέχρι τουδε ύφηγητής τής παθολογικής ανατομίας κύριος Διονύσιος Αιγινήτης διωρίσθη έκτακτος καθηγητής τής ειδικής νοσολογίας και θεραπευτικής. δια τον διορισμόν αυτού ως καθηγητου έχάρη ή ίατρική Σχολή, έχουμένη πάντοτε, ει δυνατόν, ν' άνειδώνται δια τής τιμής ταύτης: οί ηδη εν τώ ημετέρω πανεπιστημίω επί τινε έτη διδάζαντες ως ύφηγηται: έλυπήθη όμως δια τήν συγχρόνως γενομένην διαίρεσιν του μαθήματος τής ειδικής νοσολογίας απο του τής κλινι ής ίατρικής, άμφοτέρων απο τής συστάσεως του ημετέρου πανεπιστημίου δια λόγους επιστημονικούς μίαν αποτελούντων καθέδραν, ως και εν τοις πλείστοις τής Γερμανίας πανεπιστημίοις. Επειδή δε και άλλοτε πρό ένδεκα έτών ή διαίρεσις των δύο τούτων μαθημάτων έκριθη υπό τής ίατρικής Σχολής ως μη λυσιτελής εις τους φοιτητάς αυτούς, ή Σχολή αύτη και ή πρυτανεία καθυπέβαλον εις τήν κρίσιν του Σ. Ύπουργου τους αυτούς, ους και τότε, λόγω, αναμένονσαι τήν περί τουτου άπόφασιν τής Β. Κυβερνήσεως: τό δε Ύπουργείον άνήγγειλε πρό μικροϋ εις τήν πρυτανείαν ότι, λαβόν ύπ' όψιν τήν εύχην τής Σχολής, θέλει προσπαθήσει να εκπληρώση αύτην όσον συμφωνώτερον υπαγορεύει ή προς τους καθηγητάς όφειλομένη δικαιοσύνη και τό συμφέρον του πανεπιστημίου. "Ινα δε μηδεμία ζημία επέλθη εις τους φοιτητάς τής ίατρικής: εκ τής επί τό αρχόμενον ακαδημαϊκόν έτος αναβληθείσης διδασκαλίας του κυρίου Αιγινήτου, εις τήν αίτησιν τής Σχολής προθύμως ύπακούων ο μέχρι τουδε τακτικός καθηγητής τής ειδικής νοσολογίας και θεραπευτικής, εζηκούούητε και δι' άλλης τής βερινης εξαμηνίας διδασκων τό μάθημα τουτο μετά του αυτού ζήλου.

Αντί του αποθανόντος Ιωάννου Βενθούλου έκτακτος καθηγητής τής έλληνικής φιλολογίας διωρίσθη ο μέχρι τουδε καθηγητής του εν Πάτριας γυμνασίου κύριος Αθανάσιος Ρουσόπουλος, όστις τό στάδιον των σπουδών αυτού διανύσας εν τώ ημετέρω πανεπιστημίω, μετέδη έπειτα χάριν τελειοτέρας μαθήσεως εις Γερμανίαν, ένθα επί επτά έτη εξεπαιδεύετο. Ο κύριος Μισαήλ Ποτλής, ο νυν ύπουργός επί τής δικαιοσύνης και προσωρινός επί των εκκλησιαστικών και τής δημοσίας παιδείας, διαπρέπων παρ' ημίν δια τήν νομικήν αυτού πολυμαθειαν, διωρίσθη τακτικός καθηγητής του έλληνικού δικαίου και, προσωρινός, των του βωμαϊκού δικαίου εισηγησεων, άπολυθέντος τής καθηγεσίας του μέχρι τουδε το μάθημα τουτο διδασκοντος κυρίου Κωνσταντίνου Φραερίτου. Ο δε κύριος Κωνσταντίνος Αφθονιδης διωρίσθη και πάλιν διδάσκαλος τής ούωμανικής γλώσεως εν τώ πανεπιστημίω, καθως και άλλοτε ήτο διωρισμένος. Οί νεοί ουτοι καθηγηται, λαβόν-

τες τόν διορισμόν εν τώ διαστήματι των διακοπών, θέλουσιν αρχίσει έκαστος του μαθήματος αυτού τήν διδασκαλίαν κατά τό ενεστώς ακαδημαϊκόν έτος.

Πλην των ύπαρχόντων ύφηγητων, εν μεν τή ίατρική Σχολή του κυρίου Κωνσταντίνου Βουσακη, διδασκοντος τήν συγκριτικήν ανατομίαν και φυσιολογίαν εν δε τή νομική, του κυρίου Ιωάννου Σεμιτέλλου, παραδιδόντος τήν ποινικήν δικονομίαν: εν δε τή φιλοσοφική, του κυρίου Γεωργίου Παπασιωτου, έρμηνεύοντς "Ελληνας ποιητάς και λογογράφους, και του εν τώ β' ένταυθα γυμνασίω καθηγητου των μαθηματικών κυρίου Βασιλείου Λάκωνος, διδασκοντος τήν φυσικήν, τό πανεπιστήμιον άπέκτηθεν επί τής έμης πρυτανείας και έτέρους τρεις, δύο μεν εν τή ίατρική Σχολή, τόν διδάτορα τής ίατρικής και όφθαλμολόγον κύριον Ανδρέον Αναγνωστακη, Κρήτα, και τόν διδάτορα τής ίατρικής και χειρουργών κύριον Γεωργιον Γεννάδη Χιον, τόν δ' έτερον, εν τή νομική, τόν διδάτορα κύριον Αλεξανδρον Κοντόσταυλον, ώς αούτως Χιον. Και οί τρεις ουτοι, καλά του ημετέρου πανεπιστημίου παιδιύματα, εύμοιρήσαντες τελειοτέρας επιστημονικής μορφώσεως και εν ευρωπαϊκοις πανεπιστημίοις, ύπιστάντες ένώπιον των οικείων Σχολών τήν νεομισμένην δοκιμασίαν, άξιολογήσαν να διδασκωσι τό μάθημα, εις ο έκαστος αυτών επεδόθη ιδίως. Και ο μεν κύριος Ανδρέας Αναγνωστακης ήδη από του παρελθόντος έτους διδασκει τήν όφθαλμολογίαν επιτυχώς επ' ώφέλεια πολυπληθούς άκρατηρίου: οί δε λοιποί δύο θέλουσιν αρχίσει τάς έαυτών παραδόσεις κατά τό νέον ακαδημαϊκόν έτος, ο μεν κύριος Γεννάδης: περι αναπλαστικής, ο δε κύριος Κοντόσταυλος, περι εθνικού δικαίου και δεν άμφιβάλλομεν ότι, διαπρέψαντες εν τή δοκιμασία, θέλουσιν ευδοκιμήσει ως αούτως και εν τή διδασκαλία δια τάς επιστημονικάς αυτών γνώσεις.

Μετά τους διορισμούς τουτους των νέων καθηγητων και τάς υπό του Σ. Ύπουργείου τής Παιδείας έγκρίσεις τως νέων ύφηγητων, αναφέρω και τήν γενομένην μεταβολήν εις τό προσωπικόν του τής πρυτανείας γραφείου. Τό γραφείον τουτο μετά λύπης εστερηθη του φιλοπόνου και δραστηρίου υπογραμμάτεως κυρίου Γεωργίου Δαμιανου, όστις διωρίσθη μετατεθείς ως ύπουργικός γραμματεϋς εις τό επί των έσωτερικών ύπουργείον. Αντ' αυτού διωρίσθη υπογραμμάτεϋς ο κύριος Διονύσιος Τριανταφύλλης Αθηναίος, και βοηθός τουτου ο τής ίατρικής Σχολής ύπότροφος κύριος Ιωάννης Ιατρίδης: οίτινες άμφοτέροι προθύμως παρέχουσιν έαυτους εις τήν υπηρεσίαν υπό τήν όδηγίαν του εν αύτē έμπεροτάτου γραμματέως κυρίου Γκίκα Δοκου, του μετ' άόκνου προθυμίας εκτελούντος πάντοτε ουχι μόνον τά ίδια έαυτου καθήκοντα, άλλα και τά του λογιστου και τά του γραμματέως τής επί τής οικουδομής του πανεπιστημίου επιτροπείας. Τόν άκάματον ζήλον τουτου εκτιμώσα και ή Β. Κυβέρνησις, δικαίως παρεδέχη εν τώ προϋπολογισμώ του κρά-

τους αύξησιν του μηνιαίου μισθου αυτού εις δραχμας τριακοσίας.

Πριν μεταβῶ εις τήν εκθεσιν των περι τής περιουσίας του πανεπιστημίου και των εν αυτω τω αιδουμάματι γενομένων μεταρρυθμίσεων, ο φείλω, χάριν τής αληθείας, ν' αναγγείλω ότι, καιτοι τό παρελθόν ακαδημαϊκόν έτος δεν ήτο πλήρες, διά τήν εύβυσ εν τή αρχή επελθούσαν ένεκα τής επιδμίας τριμηνον διακοπήν, άλλα όμως όσον μαθημάτων ή διδασκαλία περαίνεται έντός του έτους, ταυτα τέλεια και πάλιν εδιδάχθησαν υπό των καθηγητων, των όποιων τινες μεν προς τάς ώρισμένας ώρας προέλαβον και έτέρας, τινες δε και άλλως πως τήν διδασκαλίαν αυτων ερρύθμισαν: ώστε ουδεμία ζημία επαίσθητη προσέκυφεν εις τους φοιτητάς εκ τής του χρόνου βραχυτύτης.

Και κατά τουτο δε τό έτος ο γηραιός και πολυμαθής των έλληνικών γραμμμάτων καθηγητής κύριος Κωνσταντίνος Ασωπίος διεύθυσε μετά πολλής φιλοπονίας τάς εν τώ φιλολογικώ φροντιστηρίω ασκήσεις, καθοδηγών τους φοιτητάς εις τήν των αρχαίων ποιητων και συγγραφών κριτικήν, και γυμνάζων αυτούς εις τό ελληνιστί γράφειν, τουτ' αυτό τό έργον προς τους τούς: περι τήν λατινικήν γλώσσαν σπουδαζόντας φιλοτίμως εκπληρόντος του καθηγητου τής λατινικής φιλολογίας κυρίου Κουμανούδου.

Ο σεβασμιωτάτος αρχιεπίσκοπος Αγαίας και Ηλιδος κύριος Μισαήλ, όστις διά τήν πρώην πολυχρόνιον καθηγεσίαν αυτού εν τώ πανεπιστημίω φέσει νυν τόν τίτλον του επιτίμου καθηγητου, παρεπιδημών ένταυθα ως μέλος τής ιερῆς Συνόδου, προς τήν ώφέλειαν άφορών των τής θεολογικής Σχολής φοιτητων, εδίδασκε χρήσιμον εις αυτούς μάθημα περι των άκαταμχητων τής ορθοδοξου πίστεως αληθειών πραγματευόμενον, εις του όποιου τήν ακρόασιν και εκ τής φιλοσοφικής Σχολής: έφοίτων πολλοί.

Μόνον δε τό μάθημα του κυρίου Γεωργίου Βούρη δεν εδιδάχθη παντάπασι κατά τό παρελθόν έτος δια τήν μακράν νόσον του καθηγητου τουτου, ός τις μάλιστα κατά τήν αρχήν τής βερινης εξαμηνίας ήναγκάσθη να ζηήση και άδειαν άπουσίας προς τελείαν τής ύγειας αυτού αναβρωσιν. Καίπερ δε αυτού ασθενούντος και επί τινεσ μήνας άποδημούντος, αι επιστημονικαι εργασίαι εν τώ άστεροσκοπείω, του όποιου ο κύριος Βούρης είναι διευθυντής, δεν διεκόπησαν, αλλά εκτελούνται άκριβώς υπό του ως βοηθου εν τώ άστεροσκοπείω διατελούντος καθηγητου κυρίου Ιωάννου Παπαδάκη και του ύφηγητου κυρίου Βασιλείου Λάκωνος. Γίνονται δ' εν αυτω (α) αι συνήθεις αστρονομικαι παρατηρήσεις προς εύρεσιν του χρόνου: β) μετεωρολογικαι παρατηρήσεις: γ) παρατηρήσεις των εκλείψεων των τεσσαρων δορυφόρων του Διός: δ) παρατηρήσεις του πλανητου Ποσειδώνος, και άλλαι καθεζής. Επειδή δε τό άστεροσκοπείον στερείται αναγκαίου τινος εργαλείου, δηλονότι: μικρομέτρου τινος του μεγάλου τλεσκοπίου, ο πρώην ύπουργός τής Παιδείας κύριος Πε-

ὀνόματα καὶ τῶν ἐπισημοτέρων βιβλίων αἱ ἐπιγραφαι, καταφαίνεται ὅτι ἀμφότεραι αἱ βιβλιοθήκαι ἐπλουτίστησαν κατὰ 1436 τὴν ἄλφ. Τὸ πανεπιστήμιον πρὸ πολλοῦ ἠγάθη τὴν σύνταξιν καὶ ἔκδοσιν τοῦ καταλόγου τῆς βιβλιοθήκης, ἀνευ τοῦ ὁποίου ἡ τῶν βιβλίων ἐπαύξησης καθίσταται μᾶλλον ἐπιβλαβής. Χάρις δὲ εἰς τὴν μέριμναν τοῦ ἐπί τῆς Παιδείας Ἰπουργείου κατὰ τὸ τετράμηνον τοῦτο χορηγεῖται διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους 1855 ἑκατὸν ἐβδομήκοντα δραχμῶν μηνιαία χορηγία εἰς τὴν βιβλιοθήκην ἵνα προοδεύη τὸ ἀναγκαῖον καὶ πολυπόθητον τοῦτο ἔργον τοῦ καταλόγου αὐτῆς. Ἐχορηγήθησαν πρὸς εἰς 1500 δραχμαὶ πρὸς δέσμον τῶν πολυτιμωτέρων βιβλίων, τὰ ὅποια ἄλλως κινδυνεύουσι νὰ φθαρῶσι.

Γνωστὸν εἶναι ὅτι τῶν περιηγητῶν ἢ πολυπραγμοσύνη καὶ ἐκάστη ἀφαιρᾷ τὰ ἀρχαῖα νομίσματα, καὶ στερεῖ αὐτὰ τῆς Ἑλλάδος διὰ παντός. Τὸ ἐπὶ τῆς Παιδείας Ἰπουργεῖον κληθέμενον καὶ περὶ τοῦτου, παρεδέχθη εἰς τὸ τελευταῖον τετράμηνον τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους πιστώσειν 500 δραχμῶν πρὸς ἀγορὰν τοιαύτων πολυτίμων λειψάνων τῆς ἀρχαιότητος. Ἐλπίζομεν δὲ ὅτι ἡ πίστωσις αὕτη θέλει ἐπαναληφθῆ καὶ κατὰ τὸ ἐρχόμενον ἔτος.

Ἐπίσης ἐχορηγήθη βοήθημά τι καὶ πρὸς ἐπαύξησιν τοῦ ταμείου τῆς φυσικῆς ἱστορίας.

Ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ μακαρίτου Ἰωάννου Κατριμάτσου, τῆς κληροδοτηθείσης εἰς τὸ πανεπιστήμιον, περὶ τῆς ἐλάλησε πέρυσιν ὁ προκατοχὸς ἡμῶν, τῆς ἀναγκαιοτάτης ἐπισκευῆς ἐν αὐτῇ γενομένης, εἰς ἐπραχθησαν τὰ πλεῖστα τῶν ἐνοικίων, ὡς καθορᾶται ἐν τῷ προσηρτημένῳ ἰδίῳ πίνακι. καθυστεροῦσι δὲ εἰ τινα, τῶν ὁποίων τὴν εἰσπραξίν συνιστῶμεν εἰς τὸν διάδοχον ἡμῶν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ οἰκία εἶναι ἐτοιμόπρωτος ἢ ἀκαδημαϊκὴ σύγκλητος ἐπὶ τῇ ἡμετέρᾳ προτάσει ἀπεράσισε τὴν ἐκποίησιν αὐτῆς· ἀλλὰ διὰ τὰς ἐπισυμβάσεις καὶ ἡμᾶς δυσχερεῖς περιστάσεις δὲν ἐκρίναμεν πρόσφορον εἰς τοῦτο τὸν καιρὸν· ὅθεν ἀπέκειται νῦν εἰς τὸν διάδοχον ἡμῶν νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἐκποίησιν εἰς καιροῦς ἀρμοδιωτέρους.

Ἐκ τοῦ τόκου τοῦ κληροδοτήματος τοῦ μακαρίτου Θεοδώρου Ράκου, περὶ οὗ ἐλάλησεν ὡσαύτως ὁ προκατοχὸς ἡμῶν, προσδιωρίσθη κατὰ πρότασιν ἡμετέραν, τὴν ὁποίαν ἀσμένως παρεδέχθη ἡ ἀκαδημαϊκὴ σύγκλητος, ὑποτροφία διδομένη διὰ διαγωνισμοῦ εἰς δύο ἀπόρους φοιτητὰς τῆς θεολογικῆς σχολῆς. Ὁ διαγωνισμὸς ἐτελέσθη, καὶ ἤδη δύο ἐδεδεῖ φοιτηταὶ δύνανται νὰ διανύσωσι τὸ στάδιον τῶν θεολογικῶν αὐτῶν σπουδῶν. Ἡ δὲ τοιαύτη χρῆσις τοῦ εἰρημένου τόκου περιωρίσθη ἐπὶ μόνῃς τῆς πρώτης τριετίας.

Αἱ ἐπίδικαι ὑποθέσεις δὲν ἔλαβον εἰσέτι πέρας, καίτοι οἱ δικηγόροι τοῦ πανεπιστημίου, οἱ κύριοι Γ. Στεφόπουλος, Ἰωάννης Πέτρον, Παισιανίας Χαϊδῶς καὶ Ἀριστείδης Κιάπε, κατέβαλον καὶ καταβάλλουσι πᾶσαν ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τοῦ πανεπιστημίου μέριμναν.

Συνεδιάσθημεν κατ' ἀπόφασιν τῆς ἀκαδημαϊκῆς

σύγκλητου μετὰ τοῦ Γεωργίου Σκοτάδου, ἔχοντος ἀπαιτήσιν δραχμῶν ὀκτακοσίων παρὰ τοῦ μακαρίτου Ἰωάννου Σούτσου, καὶ ἐξωφλήσαμεν αὐτὴν, ἀποτίσαντες δραχμὰς 350.

Ταῦτα καὶ περὶ τῆς περιουσίας τοῦ πανεπιστημίου καθόλου ἀναφέρω δὲ προσέτι ἐνταῦθα ὅτι, ἐπὶ τῆς πρυτανείας μου, κατὰ γνώμην τῆς ἀκαδημαϊκῆς συγκλήτου, ἡ γραφὴ τῶν εἰκόνων τῶν ἀποθανόντων καθηγητῶν Νικολάου Πετσάλη καὶ Ἰωάννου Βενθύλου ἀνετέθη εἰς τὸν ὁμογενῆ καλλιτέχνην κύριον Διονύσιον Τσόκον, ὅστις μετ' ἐπιτυχίας τῶ ὄντι αὐτὰς ἐξωγράφησε. Καὶ αὐταὶ δὲ, καὶ αἰ πρότερον ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ τεχνίτου φιλοπονηθεῖσαι ἕτεραι δύο τῶν καθηγητῶν Δημητρίου Μαυροκορδάτου καὶ Ἀναστασίου Λευκίου κείνται ἐπὶ τοῦ παρόντος φυλακτόμεναι ἐν τῷ καθιδρύματι τῆς βιβλιοθήκης, ἕως ἂν ποτε ἴσως ἀναρτηθῶσιν ἐντὸς τοῦ μεγάρου τοῦ πανεπιστημίου.

Καὶ ἐπὶ τῆς ἡμετέρας πρυτανείας ἐτελέσθησαν κατὰ τὸ ἔθος αἱ δύο τοῦ πανεπιστημίου ἑορταὶ· ἡ μὲν, τῇ Ἰανουαρίου, ἑορτὴ τῶν τριῶν τῆς ἐκκλησίας ἱεραρχῶν, καὶ ἦν καὶ τὸ διατεταγμένον μνημόσυνον ἐτελέσθη ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν μακαρίων τοῦ πανεπιστημίου εὐεργετῶν, ἱεουργήσαντος τοῦ σεβασμιωτάτου ἀρχιεπισκόπου Μισαήλ, ὅστις καὶ λόγον ὠμίλησεν ἐμβριθῆ τε καὶ ψυχωφελῆ· ἡ δ' ἕτέρα, τῇ κ' μαΐου, ἡμέρα ἐπέτειῳ τῶν γενεθλίων καὶ τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναβάσεως τοῦ σεβαστοῦ ἡμῶν βασιλέως, καὶ ἦν καὶ τὴν καθιδρυσιν τοῦ πανεπιστημίου πανηγυρίζομεν. Κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν λόγον σπουδαῖον καὶ γλαφυρὸν ἐξερῶνησε κατ' ἐντολήν τῆς ἀκαδημαϊκῆς συγκλήτου ὁ τακτικὸς καθηγητῆς κύριος Γεωργίος Μακκᾶς, ἀποδείξας ἐν αὐτῷ ἱστορικῶς τε καὶ ἱατρικῶς ὅτι ἀναγκαῖα ἢ γυμναστικὴ τοῦ σώματος, θεωρουμένη καὶ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἡμῶν προγόνων ὡς μέρος τῆς τελείας παιδείας.

Πρὸ τοῦ τέλους δὲ τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους τῶν νέων ἀρχαιεσιῶν γενομένων, ὑποψήριοι τῆς πρυτανείας ἐξελέχθησαν οἱ κύριοι Ἰωάννης Ὀλύμπιος, Ἀλέξανδρος Ραγκαβῆς καὶ Ἡρακλῆς Μητσόπουλος, ἐξ ὧν ἡ Α. Μ. ἐπεκύρωσεν ὡς πρύτανιν κατὰ τὸν νῦν ἀρχόμενον ἀκαδημαϊκὸν ἔτος τὸν κύριον Ἰωάννην Ὀλύμπιον, τὸν τακτικὸν καθηγητὴν τῆς χειρουργικῆς. Μετὰ δὲ τὴν τούτου ἐπικύρωσιν αἱ Σχολαὶ προβήσαν εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν κοσμητόρων ἐλεγχθέντων δὲ ὑποψηρίων ὑπὸ μὲν τῆς νομικῆς σχολῆς τῶν καθηγητῶν Παύλου Καλλιγᾶ καὶ Ἰωάννου Σούτσου· ὑπὸ δὲ τῆς ἱατρικῆς, τῶν καθηγητῶν Γεωργίου Μακκᾶ καὶ Γεωργίου Πρινάρη· ὑπὸ δὲ τῆς φιλοσοφικῆς, τῶν καθηγητῶν Στεφάνου Κουμανοῦ-δου καὶ Θεοδώρου Ὀρρανόπου· ὑπὸ δὲ τῆς θεολογικῆς, ἐμοῦ ἢ Β. Κυβέρνησις ὡς νέους κοσμητόρας ἐπεκύρωσε τοὺς κυρίους Ἰωάννην Σούτσον, Γεωργίου Μακκᾶν, Στέφανον Κουμανοῦδην καὶ ἐμὲ· οἱ τέσσαρες δὲ οὗτοι μετὰ τοῦ πρυτάνεως καὶ ἑτέρων τεσσάρων ἐλεγχθέντων μελῶν, τῶν κυρίων Φιλίππου Ἰωάννου, Νικολάου Κωστῆ, Ἡρακλέους Μητσόπου-

λου καὶ Δαμιανοῦ Γεωργίου, ἀπαρτίζουσι τὴν τοῦ νέου τούτου ἔτους ἀκαδημαϊκὴν σύγκλητον.

Τελευταῖων δὲ ἤδη τὸν λόγον, καὶ τὴν τῆς πρυτανείας ἀρχὴν δημοσίᾳ νῦν παραδιδούς εἰς τὸν ἀξιότιμον διάδοχόν μου, πρῶτον μὲν εὐχόμενος εἰς τοῦτον διοικητὴν καὶ διεξαγωγὴν τῶν τοῦ πανεπιστημίου πραγμάτων εὐτυχιστέραν τῆς ἐμῆς· ἐπεὶ δὲ ὁμολογῶ μεγάλας τὰς χάριτας πρὸς τὴν μέχρι τοῦδε ἀκαδημαϊκὴν σύγκλητον διὰ τὴν ἐμπερῶν αὐτῆς· συμπράξιν, τὴν ὁποίαν μετὰ προθυμίας παρέσχε μοι πάντοτε εἰς πάσας τὰς ὑποθέσεις· καὶ τελευταῖον ὑμᾶς, φίλοι φοιτηταί, προσκαλοῦσάς κατὰ τὴν ἀπό τοῦ βήματος τούτου κατάστασιν μου, συνιστῶ ὅσα καὶ πρὸ ἐνός ἔτους, ἀναδεχόμενος τὴν πρυτανείαν, συνέστητα ἡμῖν· στηριγμὸν εἰς τὴν ἀσάλευτον πέτραν τῆς εὐσεθείας, ἀροσιώσιν εἰς τὴν σπουδὴν τῆς ἐπιστήμης, καὶ πολιτείας βίου αὐστηρὰν ἐπὶ σεμνότητι καὶ ἠθῶν κοσμιότητι· ταῦτα δὲ, ἐπ' ἀγαθῷ ὑμῶν τε αὐτῶν καὶ τῆς φίλης πατρίδος.

ΦΥΛΑΚΤΗΡΙΟΝ ΚΑΡΟΛΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ.

Ἡ παροῦσα εἰκονογραφία παριστᾷ ἀπαρτῶς καὶ κατὰ τὸ ἴδιον αὐτοῦ μέγεθος ἀντικειμένον τι ἄξιον πολλοῦ λόγου καὶ ὡς ἀρχαιολογικὸν καὶ ὡς θρησκευτικόν. Τοῦτο δὲ εἶναι τὸ φυλακτήριον ὃ ἐφερεν ἀδιακόπως ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ Καρόλου ὁ Μέγας, καὶ τὸ ὁποῖον εὑρέθεν ἐπ' αὐτοῦ τὸ 1166 ἔτος ὅτε ἠνοίχθη τὸ μνημεῖόν του, ἐδόθη τῷ αυτοκράτορι Ναπολέοντι τῷ Α' ὑπὸ τοῦ κλήρου τοῦ Ἀκουιτγράνου. Εἶναι δὲ χρυσοῦν, στρογγύλον, λιθοκόλλητον, ἔχον ἐν μέσῳ δύο σαμφείρους ἀκατεργάστους ἐγκλειόντας τίμιον ζύλον· ἀλλὰ καὶ ἐντὸς τοῦ χρυσοῦ κύκλου περιέχονται πολλὰ τεμάχια ἱερῶν λειψάνων μετακομισθέντα ἐκ τοῦ Ἁγίου Τάφου.

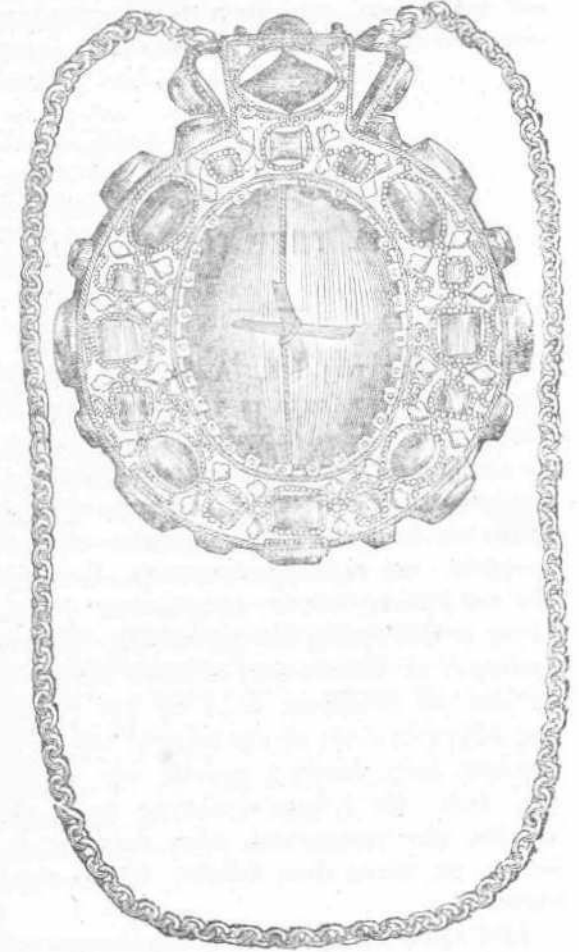
Ἴδου τὸ ἱστορικὸν τοῦ περιφήμου τούτου φυλακτηρίου.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ ὀγδόου αἰῶνος δύο μόνον μεγάλοι ἡγεμόνες ἦσαν κατ' ὅλον τὸν κόσμον, Κάρολος ὁ Μέγας καὶ ὁ Ἀρουν-αλ-Ρασίδ, γνωστότατος ἐν τῇ ἀληθεί καὶ τῇ μυθῶδι ἱστορίᾳ. Οἱ δύο οὗτοι ἡγεμόνες ἐστειλον πρέσβεις πρὸς ἀλλήλους· ἵνα δὲ περιποιηθῆ τὸν μέγαν προστάτην τοῦ Χριστιανισμοῦ ὁ καλῖφης, ἐπέμψεν αὐτῷ τὰς κλεῖς τοῦ Ἁγίου Τάφου καὶ τὴν σημαίαν τῆς Ἱερουσαλῆμ, ἐμβλημα οὗσαν κυριαρχίας, ἐξ ἧς ἐπήγαγεν ἢ ἀξιώσιν τῶν διαδόχων τοῦ Καρόλου εἰς τὴν κυριότητα τοῦ τάφου τοῦ Χριστοῦ.

Τὸ 797 ἔτος ὁ αὐτὸς καλῖφης προέτρεψε τὸν πατριάρχη Ἱεροσολύμων νὰ στείλῃ μοναχὸν τινα ἐκ

τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν μετὰ πολλῶν λειψάνων, ἐν οἷς εὑρίσκετο καὶ τὸ παρὸν φυλακτήριον. Ὁ μοναχὸς οὗτος ἐφερον εἰς τὸν αυτοκράτορα τῆς δύσεως τίμιον ζύλον, τεμάχιον τοῦ ἀκανθίνου στεφάνου, τὸ ἅγιον μανδύλιον, τὸν χιτῶνα τῆς Θεοτόκου, τὰ σπάργανα τοῦ Χριστοῦ, τὸν βραχίονα τοῦ ἁγίου Συμεῶνος καὶ τὰς κλεῖς τοῦ ἁγίου Τάφου. Τεμάχια δὲ ὄλων τούτων κεκλεισμένα ἐντὸς μικρᾶς θήκης ἀπειριστοῦ ἐκρέμαντο εἰς τὸ στήθος τοῦ Καρόλου· ἴνα pera portavit ad collum.

Τὰ ἱερὰ ταῦτα λειψάνα μετακομιθέντα εἰς Ἀκουιτγράνον ἐνήργησαν πλεῖστα ὅσα θαύματα. Τυφλοὶ ἀνέβλεψαν, χωλοὶ ἰάθησαν, παραλυτικοὶ περιεπάτησαν, δαιμονίωντες ἀνέλαβον τὸ λογικὸν αὐτῶν, λεπροὶ ἐκαθαρίσθησαν, πεντηκονταδύο ἀνάηροι ἐθεραπεύθησαν, καὶ ἀποθανόντες ἀνέστη ἐκ νεκρῶν.

Φυλακτήριον Καρόλου τοῦ Μεγάλου.

Τὰ ἱερὰ ταῦτα λειψάνα σωζόμενα μέχρι τοῦ νῦν ἐν ἀκουιτγράνῳ ἐξετίθεντο κατ' ἐκταστὴν μετὰ μεγίστης παρατάξεως εἰς τὰ ὄμματα τῶν εὐσεβῶν. Τὸ φυλακτήριον ὁμοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος, εἰμεινεν ἐν τῷ τάφῳ μέχρι τοῦ 1166 ἔτους. Δε ἀετὰ εἴη ἐφερον

αὐτὸ ζῶν ὁ Κάρολος ἀπὸ τοῦ 697 μέχρι τοῦ 814 ὅτε ἀπέθανε.

Τὰ λείψανα ταῦτα ἀφαιρέθηκα κατὰ τὴν πρῶτην γαλλικὴν ἐπανάστασιν ἀπὸ τοῦ Ἀκουισγράφου ἀπεδόθησαν εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν ὑπὸ τοῦ Ναπολέοντος τὸ 1804. Ὁ δὲ κληρὸς εἰς εὐγνωσύνην ἐδωρήσατο αὐτῶ τὸ φυλακτήριον, τὸ ὅποιον ἐκληρονομήητε Ναπολέων ὁ Γ'.

Περίεργος τῶντι ἡ τύχη τοῦ φυλακτηρίου αὐτοῦ! Αὐτὸ ὑπάρχει ἡ αἰτία, οὕτως εἰπεῖν, τῶν σταυροφοριῶν διότι ἐπὶ τῆς κατοχῆς αὐτοῦ καὶ τῶν κλειδῶν τοῦ Ἁγίου Τάρου ἐστῆριζαν οἱ βασιλεῖς τῆς Γαλλίας τὰς ἀζιώσεις των ἐπὶ τῶν ἁγίων τόπων, καὶ τὰ δικαιώματά των νὰ ὑπερασπίζονται τοὺς ἐν τῇ Ἀνατολῇ ὁμοθρήτους αὐτῶν. Ταρὲν μετὰ ταῦτα ἐπὶ τριακόσια ἔτη, ἀνευρέθη τὴν δωδεκάτην εἰκονομασίαν, καὶ μετὰ ἐπτακόσια ἄλλα ἔτη περιήλθεν εἰς χεῖρας τοῦ μεγίστου τῶν ἀνδρῶν τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων, μετὰ δὲ τοῦτο εἰς τὸν κληρονομόν τοῦ ὀνόματος καὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ.

ΑΘΛΟΘΕΣΙΑ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΤΕΧΝΩΝ.

Ἐφάμιλλος τῶν ΚΚ. Ἄμβρ. Ῥάλλη καὶ Κωνστ. Τσοκάνου κατὰ τε τὸ φιλογενές καὶ τὸ φιλόμουσον, ὁ Κ. Ἀλέξανδρος Κοντόσταυλος, νῦν ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν, ἠλλοθέτησεν ἀγῶνα ἐνιαύσιον, σκοπὸν ἔχοντα τὴν ἀνάπτυξιν καὶ ἐνίσχυσιν τῆς γλυπτικῆς, τῆς ζωγραφικῆς, καὶ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς. Καὶ περὶ μὲν τοῦ ἀγῶνος τούτου ἀποχώρητος γίνεται λόγος ἐν ταῖς ἐφεξῆς δύο ἐπιτολαῖς· ἡμεῖς δὲ οφείλομεν νὰ ἐπαινέσωμεν οὐ μόνον τὴν φιλοπατρίαν τοῦ ἀθλοθέτου, ἀλλὰ καὶ τὴν σύνοψιν ἣτις ὠδήγησεν αὐτὸν εἰς τὴν ἐκλογήν τοῦ ἀντικειμένου. Διοτι, ἐπειδὴ ἡ πρόοδος τῶν τεχνῶν παρ' ἡμῖν δὲν ἐγένετο ἀνάλογος πρὸς τὴν πρόοδον τῶν γραμμάτων, πᾶσα ἐνίσχυσις δεδομένη εἰς αὐτὰς εἶναι βεβαίως ἐθνικὴ εὐεργεσία.

Εἶθε καὶ ἄλλοι μιμηθῶσι τὸ παράδειγμα τοῦ Κ. Ἄλ. Κοντοσταύλου!

«Τῷ Κ. Λοο. Κωνσταντίνῳ, Διευθυντῇ τοῦ Πολυτεχνείου.

« Ὁ πολιτισμὸς εἶναι ἡ ὑπεροχὴ τοῦ πνεύματος ἐπὶ τῆς ὕλης, ἡ μᾶλλον, εἶναι τὸ πνεῦμα δαμάζον καὶ ἰθύον τὴν ὕλην, βιάζον αὐτὴν νὰ ὑπηρετῇ τοὺς ὑψηλοῦς σκοποὺς τῆς θρησκείας καὶ τῆς καλῆς συν-

ταταγμένης πολιτείας. Καὶ αἱ ὄραιαι τέχναι, ἔχουσι καὶ αὐταὶ καθ' ἑαυτὰς τὸ μέγα αὐτὸ χάρισμα· εἴτε ὡς ἀνεγείρονται ναοὺς ἀφιερωμένους εἰς τὸν Κύριον, ἢ ἄλλα δημόσια οἰκοδομήματα, ἢ ὡς ἀπαθανάτισσονται διὰ γλυτῆς· ἢ γραφῆς τοὺς θνητοὺς χαρακτηρῶν τοῦ προσώπου τῶν εὐεργετῶν τῆς ἀνθρωπότητος, συντρέχουσιν εἰς τὴν διατήρησιν καὶ λαμπρότητα τοῦ πολιτισμοῦ τοῦ ἰποίου εἶναι γενήματα.

« Τὸ ἔθνος ἡμῶν, μόλις λαβὼν τὴν ἐλευθερίαν αὐτοῦ, ἠθέλησε διὰ τῶν κυβερνητικῶν του νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐπέσοδον καὶ διάδοσιν τῶν ἱσραϊτικῶν τεχνῶν εἰς τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν πατρίδα. Τὸ σχολεῖον τῶν τεχνῶν, καθιδρυθὲν πρό τινας χρόνους, εἶναι τρανὸν δεῖγμα τῆς ἀνάσεως τοῦ ἔθνους ἡμῶν πρὸς τὴν πνευματικὴν ἀναγέννησίν του, καὶ τοῦ πόθου ὃν ἔχει νὰ συγκραταταχθῇ μετὰ τῶν πλεόν πεπολιτισμένων ἐθνῶν τῆς ἐποχῆς ἡμῶν. Ὁρμώμενος ἐκ τούτων τῶν σκέψεων, καὶ παρατηρῶν τὸν ὄργανισμὸν καὶ τὰς ἀνάγκας τοῦ Πολυτεχνείου, ἔκρινα διὰ τῶν ἀσθενῶν μου μέσων νὰ συντελέσω εἰς τὴν ἐν ταῖς ὄραιαῖς τέχναις μικρὰν ἐμφύχωσιν τῶν νέων μαθητῶν διὰ τοῦ ἐπομένου διαγωνισμοῦ.

1) Νὰ γίνῃται διαγωνισμὸς τῶν μαθητῶν τῆς γλυπτικῆς, ζωγραφικῆς, καὶ ἀρχιτεκτονικῆς ἀπὸ τοῦ 1855 μέχρι τέλους τοῦ 1860 ἔτους κατὰ τὴν ἐξῆς τῆς τάξεως

- Τὸ 1856, Ζωγραφικῆς (ἐλαιογραφία).
- » » Γλυπτικῆς (πρόπλασμα ἐκ γύψου).
- Τὸ 1857, Ζωγραφικῆς (ἐλαιογραφία).
- » » Γλυπτικῆς (πρόπλασμα ἐκ γύψου).
- Τὸ 1858, Ἀρχιτεκτονικῆς (σχέδιον ἀρχαίου μνημείου ὑδροχρωματισμένον)
- » » Ζωγραφικῆς (ἐλαιογραφία).
- Τὸ 1859, Ἀρχιτεκτονικῆς (ὁμοίως).
- » » Γλυπτικῆς (ὁμοίως).
- Τὸ 1860, Ἀρχιτεκτονικῆς.
- » » Γλυπτικῆς ἐπὶ ξύλου.

οἱ δὲ δύο κατ' ἔτος ἀριστεύσαντες εἰς αὐτὰς νὰ λαμβάνωσι βραβεῖον ἕκαστος ἀνά δραχμ. χιλίας (1000).

β') Οἱ διαγωνιζόμενοι πρέπει νὰ ᾔνω ἔξ ἐκείνων, οἵτινες ἠολοούνησαν τὰ μαθήματα τῆς τέχνης ἐν τῷ Πολυτεχνεῖῳ, καὶ διηγωνίστησαν κατὰ τὴν ἐτήσιον διαγωνισμὸν τοῦ Πολυτεχνείου.

γ') Ἡ ἡλικία τῶν διαγωνιζομένων δὲν πρέπει νὰ ὑπερβαῖν τὰ τριάκοντα τρία ἔτη.

δ') Οἱ ἀγωνοδίκαι θέλουν σύγκεισθαι ἐκ τῶν διδασκαλῶν τῶν τεχνῶν, προεδρεύοντος, τοῦ Διευθυντοῦ, καὶ ἐκ τοῦ καθηγητοῦ τῆς αἰσθητικῆς (κλάδου τῆς φιλοσοφίας) τοῦ Πανεπιστημίου Ὁθωνος. Ὁ Κ. Διευθυντῆς δύναται νὰ προσλάβῃ εἰς τὴν ἀγωνοκριτικὴν ἐπιτροπὴν καὶ τινὰ ἐκ τῶν παρεπιδημούντων τεχνιτῶν ἐγνωσμένης ἰκανότητος.

Ἡ δὲ δίκη θέλει γίνεσθαι ἐν κοινῇ ὄλῳ τῶν ἀγωνιζομένων συνεδριάσει καὶ συζητήσει, μεθ' ἣν γίνεται ψηφοφορία· ἐν δὲ ἰσοψηφίᾳ διανέμεται τὸ βραβεῖον εἰς τοὺς ἴσας ψήφους τυγόντας. Ἄν τυγὸν ἡ Διεύθυνσις νομίση ἀναγκαῖον νὰ ἀναβῆσθαι καὶ εἰς τινὰ ξένην ὀλοσχερῶς ἐπιτροπὴν τὴν

κρίσιν τῶν ἔργων, δύναται νὰ πράξῃ τοῦτο, ἀφοῦ προηγουμένως προσκαλέσῃ τὰ μέλη τῆς ἑθνεῖσιν ἐπιτροπῆς, καὶ αὐτὴ ἐγκρίνη διὰ πλειονοψηφίας τὴν καθυποβληθεῖσαν εἰς τὴν κρίσιν τῆς γνώμην αὐτοῦ.

ε.) Τὸ θέμα τοῦ διαγωνισμοῦ προτείνεται ὑπὸ τοῦ ἀγωνοθέτου τῆ ἐγκρίσει τοῦ Διευθυντοῦ, ὑπὸ τοῦ ὅποιου καὶ δημοσιεύεται πρὸ ἑξ̄ τούλαχιστον μηνῶν τῆς ἐτήσιας τελετῆς τοῦ Πολυτεχνείου.

ς.) Τὸ βραβευθὲν ἔργον μένει ἰδιοκτησία τοῦ Πολυτεχνείου, φέρον τὸ ὄνομα τοῦ ἀριστεύσαντος καὶ τὸ ἔτος.

ζ.) Τὸ ποσὸν τῶν δύο χιλιάδων δραχμῶν θέλει παραβιβασθαι εἰς τὸν Διευθυντὴν τοῦ Πολυτεχνείου κατὰ τὴν ὁρισθεῖσαν ὑπὸ εἰδικῶν προγράμματος ἡμέραν.

ἢ Τὰ ἔργα τελειωθέντα παραδίδονται ὀκτῶ ἡμέρας τούλαχιστον πρὸ τῆς κρίσεως.

θ.) Μηδενὸς ἔργου τυγόντος ἀξιοβραβεύτου, τὸ ποσὸν τῶν δύο χιλιάδων δραχμῶν θέλει δαπανᾶσθαι πρὸς ὄφελος τοῦ Πολυτεχνείου, κατὰ τὴν γνωμοδότησιν τοῦ Διευθυντοῦ.

Σκοπὸς τῆς ουστάσεως τοῦ βραβεῖου τούτου εἶναι ἡ κατὰ δυνάμιν συνδρομὴ καὶ ἐνθάρρυνσις τῶν ἐν τῷ Πολυτεχνεῖῳ νέων σπουδαστῶν τῆς καλλιτεχνίας τῶν τε ἐκ τῆς ἐλευθερίας Ἑλλάδος καὶ τῶν ἐξῶθεν.

Ἐλπίζω, κύριε Διευθυντά, ὅτι τὸ ἀγωνοθέτημά μου θέλει ἐπιδοκιμασθῇ παρ' ὑμῶν, καὶ ὅτι κατὰ συνέπειαν θέλετε λάβεαι τὰ πρόσφορα μέσα πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ.

Ἐν Ἀθήναις, Τῆ 27 Ὀκτωβρίου, 1855.

Ὁ φιλ.ος Σας
Α. ΚΟΝΤΟΣΤΑΥΛΟΣ.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ.

Φιλογενέστατε Κύριε!

Ἀποκριθὲν εἰς τὸ δωρητήριον ὑμῶν ἔγγραφον, διὰ τοῦ ὁποῦ συνιστᾶτε ἐν τῷ ἡμετέρῳ σχολεῖῳ τῶν τεχνῶν ἐπὶ πενταετίαν, ἀπὸ τοῦ 1856 μέχρι τοῦ 1860, ἐτήσιον διαγωνισμὸν ἐπὶ βραβεῖῳ δύο χιλιάδων δραχμῶν, ἀπονέμω πρὸς ὑμᾶς τὰς ἐγκαρδίους εὐχαριστίας ἀπάντων τῶν μελῶν τοῦ σχολείου, ἐνεκα τῆς γενναίας ταύτης προσφορᾶς, καὶ ἐκφράζω ὑμῖν τὴν ἀπειρον εὐγνωμοσύνην τῶν μαθητευόντων καὶ μαθητευσάντων ἐν αὐτῷ. Ἡ ὑμετέρα αὐτὴ γενναία προσφορὰ θέλει βεβαίως συντελέσει εἰς τὴν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πατρίδι πρόοδον τῶν καλῶν τεχνῶν, ἀναρρῖπιζούσα τοὺς διαπύτας αὐτῶν εἰς εὐγενῆ ἀμιλλαν, βραβεύουσα τὴν ἀξίαν, καὶ ἀναπτύσσουσα τὴν αἰσθησιν τοῦ καλοῦ, ἥτις ὡς ἀρχὴ τῆς καλλιτεχνικῆς ἐνεργείας τῶν πραγόνων ἡμῶν, παρῆγαγε τὰ θαυμάσια ἐκεῖνα ἀριστουργήματα, τῶν ὁποίων τὰ λείψανα θαυμάζονται μέχρι τῆς σήμερον, καὶ ἴστανται ὡς φανοὶ φωταγωγοῦντες ἐτι καὶ νῦν τὸν νέον πολιτισμὸν. Ἄν καὶ ἡ καλλιτεχνία φαίνεται

ὅτι ἔχει ἰδίον ἀντικείμενον τὸ καλόν, συντελεῖ ὁμῶς οὐχ ἥττον εἰς τὴν πνευματικὴν τῶν ἀνθρώπων καθόλου ἀνάπτυξιν, ἠθροποιεῖ καὶ ὀδηγεῖ αὐτοὺς εἰς τὴν ἀρετὴν, ἐξευγενίζουσα καὶ ἐξημερόνουσα τὰ ἦθη. Ὅθεν καὶ ὁ ἀνθρωπισμὸς βάσις ὢν τῶν πολιτικῶν ἀρετῶν, παρακολουθεῖ πάντοτε τὰς καλὰς τέχνας, αὐταὶ δὲ λογιζονται δικαίως τὸ ἀκριβὲς βαθμόμετρον τοῦ ἀληθοῦς πολιτισμοῦ τῶν ἐθνῶν. Ἐντεῦθεν ἐλπίζεται ὅτι ἡ γενναία ὑμῶν προσφορὰ συντελοῦσα, ὡς προελέχθη, εἰς τὴν πρόοδον τῶν καλῶν τεχνῶν διὰ τῆς ἐμφυχώσεως τῶν σπουδαστῶν τοῦ Πολυτεχνείου, θέλει ἐπενεργήσει οὐχ ἥττον εἰς τὴν καθόλου πνευματικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἡμετέρου ἔθνους. Εἶναι δὲ ἐλπίζόμενον ὅτι θέλει κινήσει καὶ ἄλλους φιλοκάλους καὶ εὐπόρους ὁμογενεῖς ἡμῶν, εἰς μίμησιν, ὅπως δι' ὁμοίων ἀλλοθροσιῶν ἀναζωπυρωθῇ τὸ αἰσθημα τοῦ καλοῦ, καὶ ἡ καλλιτεχνία διαδοθῇ εἰς τὴν φιλότιμην ἡμῶν πατρίδα.

Ἐν Ἀθήναις, τῆ 27 Ὀκτωβρίου, 1855.

Ὁ Διευθυντῆς
Α. ΚΑΥΤΑΝΖΟΓΛΟΥΣ.

Ἡ ΕΠΙΚΡΙΣΙΣ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΜΟΥ.

Μόλις πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἐκδοῦς τὸν δεύτερον τόμον τῶν Ἑλληνικῶν μου ἀρχαιοτήτων, ἔλαβον ἤδη τὴν τιμὴν τοῦ νὰ σχολιασθῶ, καὶ κατὰ τρόπον ἰκανῶς ἀστείον μάλιστα, ὑπὸ τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐφημερίδος Ὁμολογῶ ὅτι περιέμενον τὸ τοιοῦτον ἡ ἀρχαιολογικὴ ἐφημερίς καὶ πρὶν τούτου εἶχεν ἢ ἢ ἐμὲ μᾶλλον παρὰ τοὺς ἐπιγεγραμμένους λίους ὡς ἀντικείμενον τῶν ἐρευνῶν τῆς. Ἀφ' οὗ ὁμῶς, ἐκὶ πολὺν διστασας, ἀπεφάσισα ὅτι δὲν μοι ἦτον ἐπιτετραμμένον νὰ μὴ προσιμᾶσω διὰ τινῶν λέξεων εἰς τὸ βιβλίον μου, καταδεικνύων πῶς εἰς τὰς ἐξ ἀσθενείας μου προελθούσας ἀτελεῖς αὐτοῦ, προσετέθησαν καὶ ὅσαι ἀναγκαῖως προέκυψαν ἐκ τῆς κακίτητος καὶ ἐλλειψῆς διευθύνσεως παρ' ἡμῖν τοῦ κλάδου τῶν ἀρχαιοτήτων, ἐκτοτε προῖδα τί μοι ἐπιφυλάττει ἡ ἀρχαιολογικὴ ἐφημερίς, καὶ ἐθωρακίστην καρτερίαν καὶ γενναϊότητα.

Ἐν γένει δὲν ἀγαπῶ νὰ ἀπανέρωμαι εἰς ὅσα ἔγραψα· ἐγράφην, ἐλησημόνησθαι, ἄλλοι ἄς τὰ κρίνωσιν· Ἄν καλὰ, ἐπαινοῦσιν ἐαυτὰ ἂν κακὰ, ὅτι καὶ ἂν εἰπῶ ὑπερ αὐτῶν, δὲν τὰ δικαιολογεῖ. Καὶ ἦδη, ἂν τὰ σχολία τοῦ βιβλίου μου ἐπρόκειτο ν' ἀναγνωσθῶσιν ὑπ' αὐτῶν ἐκείνων ὑπ' ὧν καὶ τὸ κείμενον αὐτοῦ. Ἢ ἄρηνον ἕκαστον νὰ σταθμίσῃ καὶ κρίνη. Ἄλλ' ἐπειδὴ αὐτὰ πίπτουσι καὶ εἰς χεῖρας ἀνθρώπων οὔτε καιρὸν οὔτε ὄρεξιν ἐχόντων ν' ἀναγνώσων καὶ μάλιστα νὰ μετελήσων ἐκεῖνο, τινεὺς

δ' ἐξ αὐτῶν εἶσι καὶ φίλοι μου, καὶ με προτρέπουν νὰ τοῖς εἰπῶ τί εἶναι ἀληθὲς ἢ ψευδὲς εἰς τὰ σχόλια ταῦτα, καὶ ἐπειδὴ αὐτὰ θέλουσιν ἐξακολουθεῖν διὰ πολλῶν, δι' ὧν τῶν φυλλαδίων τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐφημερίδος, ἐν ὅτῳ ἐξακολουθεῖ νὰ πλουτίζῃ τὴν Ἑλληνικὴν φιλολογοῖαν ἢ ἐκδοσίς αὐτῆς, θέλω νὰ καταδείξω ἅπασι τὸν χαρακτῆρα αὐτῶν, ἀπόφασιν ἔχων νὰ μὴ ἐπανέλθω εἰς αὐτὰ πλέον, ἀλλὰ νὰ τ' ἀφήνω εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀνγνωστῶν, μετ' ἐκείνου τοῦ αἰσθήματος δὲ καὶ χωρὶς νὰ ὀνομάσω ἕνα ἕνα: ἕκαστος γινώσκων τί ἐστὶ ἀρχαιολογικὴ ἐφημερίς.

Ἐκ τῶν σχολίων τούτων τὰ μὲν εἰσὶν ad hominem, ἀφορῶσιν ἐμὲ αὐτὸν, τὰ δὲ τὸ βιβλίον μου. Εἰς τὰ πρῶτα, πολλὰ καὶ ποικίλα, ἐλαχίστην ἔχω ὀρεξίν ν' ἀπαντήσω. Ἄν τινες πιστεύωσιν ὅτι ὁ Κ. Πιττάκης μοὶ ἐδίδαξεν, ὡς λέγει, τὴν γνῶσιν καὶ τὴν ἀγάπην τῶν ἀρχαιοτήτων, δὲν βλέπω τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ τοὺς μεταπίσω. Ἄν, ὡς λέγει, μοὶ ἐξήγησε νὰ τῷ πωλήσω ἕνα τόμον πρὸς 50 δρα. καὶ ἦρνήθη εἰπὼν ὅτι τοὺς ἐπέμψα ὅλους νὰ πωληθῶσιν ἐκτός τοῦ κράτους, εἶχον πλήρη τὸ δικαίωμα τούτου: ἀλλὰ καὶ τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι κἄν ἀληθές. Ἀνθρώπος τις παρουσιασθεὶς μοὶ εἶπεν ὅτι ὁ ἀρχαιολογικὸς σύλλογος, εἰς τὴν χθελονὴν του συνεδρίασιν (ἂν δὲν ἀπατώμην πρὸ ἑτοῦς καὶ ἐπέκεινα δὲν εἶχε συνεδρίασει ὁ σύλλογος, ἢ κἄν δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ συνεδριάξῃ, διότι, πρὸ δύο ἐτῶν δὲν εἶχον γίνει ἀρχαιολογικαί, ἀπεράσεις ν' ἀγορὰ ἐν σάμῃ τοῦ βιβλίου μου, καὶ μ' ἐρωτᾷ τὴν τιμὴν του. Ἀπεκρίθη δὲ ὅτι δὲν ἐπώλητα οὔτε πωλῶ κἄν τῶν βιβλίων τούτων, πρὶν ἢ συνεννοηθῶ μετὰ τοῦ τυπογραφεῖου περὶ τῆς τιμῆς των.

Λέγει ὅτι μ' ἐτάραξεν ἢ προσήθη νέον μελὼν εἰς τὸν ἀρχαιολογικὸν σύλλογον, καὶ δι' αὐτὸ παρητήθη τῆς εταιρίας, καὶ ἐσπερμολόγουν ὅτι εταιρία δὲν ὑπάρχει, διότι παρητήθη. Μέλος τοῦ συλλόγου ἦμην ὁ ἴδιος, ἐνῶ, οὐδὲν τῶν ἀρχαίων μελῶν τοῦ συλλόγου τὸ ἄγνοε, καὶ ἰδίως ἐπικαλοῦμαι τὴν μαρτυρίαν τῶν Κ. Κοκκίνῃ φρεαρίτου, Βυζαντίου, εἶχον ἐπιμόνως παρακαλέσει νὰ μὴ ἐκλεχθῶ ἐγὼ, ἀλλ' αἱ θέσεις τοῦ συλλόγου νὰ δοθῶσι τοῖς σφωτέρους τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς ἐπὶ ἀρχαιολογικῆ καὶ ἱστορικῆς πολυμαθείᾳ. Οὕτω μόνον ἠδύνατο ἢ δικάζεις αὕτη ν' ἀποβῆ εἰς δόξαν καὶ οὐχὶ εἰς χλευσμὴν τῆς Ἑλλάδος. Ἐν τούτοις ἦμην μέλος, καὶ εἰς τὴν συνεδρίασιν εἰς ἣν ἐγένετο ἢ προσήθη τῶν νέων μελῶν, εἰς τῶν ἐκλεχθέντων ἦν καὶ ὁ πατήρ μου. Τί ἄλλο ἠδύναμην ν' ἀπαιτήσω ὑπὲρ ἑαυτοῦ; Ἡξεύρω ὅτι ἐπροσπάσθησαν νὰ πείσωσι μετὰ τῶν ἄλλων τὸν Κ. Βυστρατιῆδην ὅτι ἢ ἐκλογή του ἐκ μέρους τοῦ συλλόγου μ' ἐτάραξε. Πολλὴν σγῆσιν μετὰ τοῦ Κ. Βυστρατιῆδου δὲν ἔχω, τὸν ἠξευρον ὅμως νέον σπουδάσαντα, καὶ θετικὰς ἀποκλήσαντας γνῶσεις, καὶ ὅτι ἢ ἐκλογή του δὲν ἦτον δυνατόν νὰ με δυσχερήσῃ, καὶ ἐκτοτε τῷ τὸ εἶπα, καὶ ἦδη δράττονται εὐχαρίστως τῆς εὐκαιρίας ὅπως καὶ πάνδημως τὸ ἐπαναλάβω. Ἄν ἐταραττόμην διὰ τὴν κατάταξιν ἰκανῶν μελῶν εἰς τὸν σύλλογον, ἢ ἦθελον ὀργανοῖσι αὐ-

τὸν ὁ ἴδιος ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ περιέχῃ τοὺς ἰκανωτέρους τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἦθελον ἀνεχθῆ ἀπαθῶς τὰ πρῶτα μέλη, ὧν τινὰ ἦταν ἐκ τῶν ἰκανωτέρων ἀνδρῶν τοῦ ἔθνους μας; Ἡ ἂν, ὡς διεδίδον, ἐφοδοῦμην μὴ ἀπολέσω τὴν εὐκλειαν τοῦ νὰ εἴμαι γραμματεὺς τῆς εταιρίας, πῶς ἦθελον παρητήθῃ αὐτῆς τὸτον εὐκόλως, χωρὶς κάνεις νὰ μοὶ τὸ ζητήθῃ; ἕκαστος ἂς κρίνῃ περὶ τούτων. Ἡθελον δὲ ν' ἀκούσω πρὸς τίνα ἐσπερμολόγησα ὅτι ὁ σύλλογος δὲν ὑπάρχει, διότι ἐγὼ παρητήθη αὐτοῦ; Παρητήθη, πολλὰ καὶ καλὰ αὐτῷ εὐχόμενος, ἀλλ' οὐδενὶ οὐδὲν περὶ αὐτοῦ εἰπὼν, οὐδὲ κἄν τοὺς λόγους τῆς παρητήσεώς μου τινὶ ἐξηγήσας, ὡς καὶ ἦδη ἀπέχω τοῦ νὰ ἐξηγήσω αὐτοὺς, πεποιθὼς ὅτι παρὰ μὲν τοῖς εἰδόσι δικαιώματι, παρὰ δὲ τοῖς λοιποῖς ὁ καιρὸς θέλει με δικαιώσει.

Μοὶ λέγει ὁ Κ. Πιττάκης ὅτι ἐψεύσθη εἰπὼν ἐν 1847 τὴν ἀρχαιολογικὴν εταιρίαν συνετέλεσται εἰς τὴν ἐπιτελευτήν τοῦ Ἑρεχθείου. Παράδοξον τῷ ὄντι! Ἐψεύσθη, καὶ ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς ἀρχαιολογικῆς ὑπηρεσίας ἐπὶ 8 ἔτη δὲν διεξεδίκασε τὰ δικαιώματα αὐτῆς κατ' ἐμοῦ! Ἐφορος τῶν ἀρχαιοτήτων, καὶ γραμματεὺς ἄλλοτε, ἴσως καὶ τώρα ἀκούη, τῆς εταιρίας, καὶ πρὶν ἢ γράψῃ οὔτε κἄν ν' ἀνοίξῃ δὲν ἤξευρε τὰ ἐκδηδομένα πρακτικὰ τῆς εταιρίας, καὶ νὰ ἰδῆ ὅτι ἐν 1845 ἐδαπανήθησαν 572,61 δρα. εἰς ἐπισκευὴν τοῦ Ἑρεχθείου, καὶ μικρὰ δαπάναι ἐξηκολούθησαν καὶ ἐν 1846. Λέγων δὲ ὅτι διεσφραλέμων πληροφοριῶν περὶ Ἑρεχθείου παρήγαγον τὸν θεῖσον εἰς σφαλεράς: ὑποθέσεις ἢ ἄλλοι ἀντέκρουσαν, ἐννοεῖται ὅτι δὲν ἀνέγνω ν' ὅσα ἐγράφοντο ἐν Βυρώπῃ περὶ Ἑρεχθείου, ἢ, ὅπερ ἐπίσης ἐν τοῖς πιθानοῖς, ὅτι ἀνέγνω μὲν, ἀλλ' οὐκ ἔγνω.

Ἀλλὰ, λέγει προσέτι, ὅτι ἀνεκαλύπτει ἐργασίμενος ἀρχαιότητας, καὶ δημοσιεύει αὐτάς ἀμισθί, καὶ πέμπει χάριν τὴν ἀρχαιολογικὴν ἐφημερίδα ὅτι μοὶ ἐδείκνυε τὰς ἀνεκαλύψεις του, τὰς ὁποίας ἐγὼ δολερῶς οἰκειοποιούμην καὶ ἐδημοσίευσκ ὡς ἐδικὰς μου: ἀλλ' ἦδη γνωρίζεις τὸν ἀνθρώπον (ἐμὲ τὸν ἀνθρώπον), δὲν πράττει πλέον ὅτι ἀλώως ἐπραττε. Τὸ μέρος τοῦτο τῆς κατηγορίας εἶναι ἰκανῶς σπουδαῖον, καθότι ἀποκαλύπτει κατὰ μέρος τὸ πνεῦμα τὸ ἐπικρατῶν εἰς τὴν παρ' ἡμῖν διεύθυνσιν τῶν ἀρχαιοτήτων. Καὶ ὅτι μὲν ἐγὼ οἰκειοποιούμαι δολερῶς τὰς ἀνεκαλύψεις τοῦ Κ. Πιττάκη ἢ αὐτὸς δὴποτε ἄλλου, καὶ τὰς δημοσιεύω ὡς ἐδικὰς μου, ὑπερβιβῆναι πάντα ὅσον τοῦ γελοίου, διότι ἂς μοὶ καταδείξῃ ὁ Κ. Πιττάκης ποῖαν ἀνεκαλύψεν ἀντεποιήθη. Εἰς τὴν προκήρυξιν αὐτοῦ τοῦ πρώτου τόμου τοῦ συγγράμματός μου, εἶχον βῆτως εἰπεῖ ὅτι τὴν ὑλὴν αὐτοῦ θέλω λαμβάνει κατὰ τὸ πλεῖστον ἐπιτομὴν ἐκ τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐφημερίδος: εἶπον δὲ τοῦτο, τῷ συντάκτῃ μᾶλλον τῆς ἐφημερίδος ἐκείνης ἢ τῇ αὐτῇ ἀληθείᾳ χαρίζομενος, διότι πᾶς ὁ ἀμφοτέρως τὰς συλλογὰς καὶ ἐπιπολαίως μόνον ἐρευνήσας, ἠξεύρει ἂν ἠδύναμην νὰ λάβω ἐκ τῆς ἐφημερίδος ἐκείνης καὶ μίαν μόνην ἐπιγραφήν, χωρὶς νὰ τὴν ἀντιγράψω ἐκ νέου ἐκ τοῦ πρώτου.

τύπου, ὅπου μοὶ ἦν δυνατόν νὰ ἰδῶ τὸ πρωτότυπον. Ἐπειτα τίς εἶδε τὸ σύγγραμμά μου, καὶ δὲν ἠξεύρει ὅτι καὶ εἰς τοῦ πρώτου καὶ εἰς τοῦ δευτέρου τόμου τὸ τέλος ἔχω πίνακα ὅσον ἠδύνηθην ἀκριβῶς, καταδεικνύοντα τὸν ἀριθμὸν ἐν ἑκάστη τῶν παρ' ἐμοὶ ἐπιγραφῶν φέροι ἐν τῇ ἀρχαιολογικῇ ἐφημερίδι καὶ ἐν τῷ μουσεῖῳ, καὶ ἐξ οὗ ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ μολογῶ τὰς ἐπιγραφὰς ταύτας ἀνεκαλυφθείσας ἤδη ὅταν ἐγὼ τὰς ἀντέγραψα καὶ τὰς ἐδημοσίευσκ. Ἀλλ' ὁ Κ. ἐφορος τοῦ μουσείου φαίνεται τὴν παράδοξον ἔχων πεποιθῆσθαι ὅτι αἱ ἀρχαιότητες τῆς Ἑλλάδος εἶναι κτήμα του ἀναφαίρετον, καὶ πᾶς ἄλλος τολμῶν ν' ἀσχολῆτῃ περὶ αὐτάς τὸν καταδολιεύεται, καὶ σφετερίζεται τοὺς ἀμίσθους καὶ ἀσολοκερδεῖς ἀγῶνας του. Ἀπατάται μεγάλως ὁ Κ. ἐφορος τῶν ἀρχαιοτήτων: οἱ ἀγῶνες του εἶναι ἐμισθοί. Μισθοῦται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, καὶ λαμβάνει πιστώσεις αὐτῆς τε καὶ τῆς εταιρίας, ὅταν ἢ εταιρία ἔχη χρήματα, διὰ ν' ἀνεκαλύπτῃ τὰς ἀρχαιότητας, καὶ ἔχη αὐτάς προχείρους, καὶ ἐτοιμῶς εἰς τὴν σπουδῆν καὶ μελέτην τῶν βουλομένων, νὰ προφυλάττῃ αὐτάς μὴ θραύωνται, μὴ κλέπωνται, μὴ καταχῶννται ἅπασι ἀνεκαλυφθεῖσαι, ὡς τούτο δυστυχῶς συνεχέστατα γίνεται. Καὶ αὕτη ἡ συνταξὶς τῆς Ἀρχαιολογικῆς ἐφημερίδος, οὐχὶ ὅποια γίνεται, τὸ ὁμολογῶ, εἶναι ἐκ τῶν χρεῶν του, ἐπιβαλλομένων εἰς τὸν ἐφορον διὰ τοῦ διατάγματος τοῦ 1837. Περιέργως δὲ καὶ ἢ εὐχαρίστησις τῆς συνευδοκίας του ὅτι πέμπει τὴν ἐφημερίδα τούτην χάριν, ἐν ὅ αὕτη εἶναι ἰδιοκτησία τῆς Κυβερνήσεως, καὶ μόνῃ ἢ κὶ βέρνῃς ἔχει δικαίωμα νὰ τὴν διαθέτῃ, καὶ οὐδὲ ἐν αὐτῇ ἀντίτυπον ἐπρεπε νὰ διατίθηται ἄλλως.

Παρατηρεῖ ὅτι εἰς μίαν ἐπιγραφήν, τὴν ὑπ' ἀρ. 399 διεστρεψα τὸ κείμενον τῆς σελ. 500 τοῦ βιβλίου του, ἐπιγραφομένου Ἀρχαίαι Ἀθήναι. Ὅτε ἐξεδιδον αὐτὴν τὴν ἐπιγραφήν, τῷ ἐξήγητα περὶ αὐτῆς πληροφορίας, καὶ νὰ μοὶ τὴν δείξῃ, ἀλλ' ἀντί τούτου, πιθανῶς διότι ἐγάθη, μοὶ ἔδωκε μόνον ἀντιγραφοῦν αὐτῆς ἐκ τῶν σημειώσεών του, καὶ αὐτὸ τὸ κείμενον ἐξέδωκε, οὐχὶ δὲ τὸ τοῦ βιβλίου, ἐν ὅ ἐφαίνετο συμπεριλαβῶν καὶ τὰς ἰδίας τινε εἰκασίας. Ἵσπε οὐδὲν διεστρεψα, ἀλλὰ μόνον ἐληψυμῆσα ν' ἀναξέρω ὅτι τὸ ἕτερον ἀντιγραφοῦν τοῦ αὐτοῦ με τεχειρίσθη.

Προσθέτει ὁ Κ. Πιττάκης ὅτι ὀργίζομαι διότι μοὶ καταδεικνύει τὰ λάθη μου, καὶ δὲν μοὶ διδίδει τοὺς κόπους του νὰ τοὺς οἰκειοποιώμαι. Εὐχνομαι τῷ ἀποτροπαίῳ διὰ ἄλλο δυστύχημα μετ' οὐ τούτου, νὰ μὴ μοὶ συμβῆ ἐν τῷ οἴῳ, καὶ ἐπιτρέπω, τῷ ἐπικριτῇ μου «οὐχὶ μετὰ λύπης,» ἀλλὰ μετὰ χαρᾶς, ὡς νομίζω ὅτι εἶναι τὸ ἀλγέστερον, νὰ λέγη ὅτι τὸ βιβλίον μου βρῆται περπατωμάτων, καὶ ν' ἀποδεικνύῃ αὐτὰ χάριν τῆς ἐπιστήμης, ἂν καὶ, ὑπαρχούσης τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐφημερίδος, ἦτον ἐπόμενον ἢ ἐπιστήμη ν' ἀδιαφορῆ διὰ τὸ βιβλίον μου καὶ διὰ τὰ παραπτώματά του.

Ἴδου ἐν ἢ δύο παραδείγματα, πῶς ὑπὲρ τῆς ἐ-

πιστήμης ἀποδεικνύει τὰ παραπτώματα τοῦ βιβλίου μου.

Εἰς τὸ 40 φυλλάδιον του ἀναδημοσιεύει τὴν ὑπ' ἀρ. 785 ὑπ' ἐμοῦ δημοσιευθεῖσαν ἐπιγραφήν, καὶ πρῶτον ἀναφέρει ἀριθμὸν καὶ ἡμερομηνίας δημοσίωσιν ἐγγράφων διὰ ν' ἀποδείξῃ ὅτι ἢ ἐπιγραφή εὐρεθῆ ἐν Τροιζίνι, καὶ οὐχὶ ἐν Λεβαδία, ὡς φαίνομαι ὑποπεύων. Τὸ περιεχόμενον τῶν δημοσίων ἐκείνων ἐγγράφων δὲν εἶδα, οὔτε ἢ ἔυρω ἂν εἰς αὐτὴν ἢ εἰς ἄλλην ἴσως τινὰ ἐπιγραφήν ἀναξέρονται, καὶ ὁμολογῶ ὅτι εἰς τινὰς περιπτώσεις εἰμί ὀλίγον ὀρθῶς. Τὸ βέβαιον ὅμως εἶναι ὅτι πρὸ τοῦ 1849 ὁ Κ. Παναγιώτης Ναοῦμ μοὶ ἐπέμψεν ἐκ Λεβαδίας ἀντιγραφοῦν τινῶν, τῶν τελευταίων καὶ εὐκρινεστέρων, στίχων τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης. Ἐχῶ ἀκόμη τὸ ἀντιγραφοῦν, ἴσως καὶ τὴν ἐπιστολήν τοῦ Κ. Ναοῦμ, ὅστις ἐνθυμείται τὴν περίστασιν. Καὶ τὴν ὑλικὴν δὲ ταύτην ἀποδείξω ἂν δὲν εἶχον, ὁ Κ. Ναοῦμ εἶναι ἐξ ἐστίνων εἰς οὗ τὰς πληροφορίας οὐδένα ἔχομεν τὸ δικαίωμα ν' ἀντιτάττωμεν διαταγμὸν. Μετὰ ταῦτα δ' ἐπαναλαμβάνει ἐκτυπῶν ἐκ δευτέρου πᾶσαν τὴν ἐπιγραφήν, ἀντιπαράθετον στίχον πρὸς στίχον τὴν ἰδικὴν μου ἐκδοσίν. Ἡ μέθοδος αὕτη εὐκόλως καὶ ἀπόπως ἐξογκοῖ τὰ φυλλάδια, ἀλλὰ καὶ αὕτη καθαρῶτα ἀποδεικνύει, ὅτι μὲν ἴσως ὅτι δὲν ἠξεύρω νὰ ἐξηγήσω, νὰ σχολιάσω τὰς ἐπιγραφὰς, ἀλλὰ ὅτι δὲν βλέπω νὰ τὰς ἀντιγράψω. Ἵπαρχοῦσι, φέρ' εἰπεῖν, εἰς τὴν ἀρχὴν μάλιστα, στίχοι ἐν οἷς ἐγὼ γράφω ὅ μόνον γράμματα, ὁ δὲ Κ. Πιττάκης 26, καὶ ὑπαρχοῦσιν ἄλλοι ἐν οἷς ὁ Κ. Πιττάκης διορθῶι ὅλα τὰ γράμματα ὅσα ἀντέγραψα, ὡς κακῶς ἀντιγεγραμμένα. Ταῦτα λέγει, ἀλλὰ ταῦτα καὶ εἶπέ: Καὶ πρῶτον μὲν αὕτη ἢ ἐπιγραφή δὲν ἦτον πάντοτε ὅπου τῶρα εὐρίσκειται, εἰς τὴν στοᾶν τοῦ Ἀδριανοῦ, ἀλλὰ πρὸ τούτου εἶχε κατατεθῆ ἐπὶ τινὰ χρόνον εἰς τὸν πύργον τοῦ Κυβέρηστου, ὅπου κακῶς ἐφωτίζετο, καὶ ὅπου βεβαίως καὶ ἄλλοι τὴν εἶχον ἰδῆ. Πρὸ δὲ τούτου ἐπὶ ἔτη ὀλίγηρα ἐκεῖτο εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ γραφεῖου τῶν ἀρχαιοτήτων, ὅπου καὶ ἐγὼ τὴν ἀντέγραψα παρουσία. ἔστω καὶ συνεργασία, τοῦ Κ. Ἐφόρου. Οὐδὲν λοιπὸν τὸ παράδοξον ἂν ὁ Κ. Πιττάκης, ἔχων τὸν λίθον κατ' ἑμῶν ἐμπρὸς του, ἐμελέτησεν αὐτὸν μετὰ μεγίστης ἐπιστάσεως, καὶ κατ' ἐκάστην καὶ ἀνά ἐν μόνον γράμμα ἀνεκαλύπτων, εὕρεν ὅσα εἶχον ἀναγνώσει λελανθασμένως ἐγὼ, ἰδὼν μόνον δις ἢ τρίς τὸν λίθον, ὅστις πολλὰ ἄλλο, εἰς τὸ ἀνω μέρος του μάλιστα, εἶναι τὸτον τετριμμένος, ὅστε μόλις διακρίνοντα τινὰ ἔχρη, ἢ μᾶλλον σκιαί τινες γραμμῶν. Ἡ ποιότης τῶν διορθώσεων τοῦ Κ. Πιττάκη ἐξήγησις ἐδύνατο νὰ εἶναι ἰκανῶς πιθανῆ, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἢ ἀληθὴς. Αἱ διορθώσεις του εἰσὶν, αἱ πλεῖστασι τοῦλάχιστον, οὐδὲν ἕτερον ἢ καθαραὶ ἐπινοαί του, σκοπὸν ἔχουσαι ν' ἀποδείξωσιν ὅτι ἐγὼ δὲν ἠξευρον τί ἔγραφο. Ὁ λίθος εἶναι ἢ εἰς τὴν στοᾶν τοῦ Ἀδριανοῦ εἰς θέσιν κατάφωτον. Καθεὶς δύναται νὰ τὸν ἰδῆ, καὶ ν' ἀντιπαράσῃ τὸ ἀντιγραφοῦν μου πρὸς τὰς διορθώσεις. Ἀς λάθῃ οἶαν δὴποτε γραμμὴν θέλῃ. Εἰς τὴν πρῶτην ἔχω μόνον 6 γράμματα: ὁ διορθωτῆς ἐλέγ-

χων με, αντίγράφει 26. Είς τὸν λίθον φαίνονται μό-
να 6· τὰ ἄλλα εἶναι πλαστὰ, ὡς πλαστὴ εἶναι καὶ
ἡ πᾶν ἄλλο ἢ Ἑλληνικὴ λέξις καρθογαμόρων ἢ
ἐκ τῶν γραμμάτων τούτων συνθεταί.

Στ. 3. γράφει ἀλλ' ἀντ' ἄλλων, καὶ ἐξηγεῖ *Οκτι-*
μ' Ἀγαθὸν πρᾶν ὄχι Δοκράσεως. Τίς θὰ μεί-
πῃ εἰς τίνα διάλεκτον, εἰς τίνα κλάδον τοῦ ἰνδο-
γερμανικοῦ στελέχους ἀνήκουσιν οἱ τραγέλαφοι οὗ-
τοι; — Στ. 4 καὶ 5. ἀλλ' ἀντ' ἄλλων, καὶ ἄς ἰδῇ
ὅστις θέλει.

Εἰς στίχ. 7. ἀντὶ τοῦ ἔμου Μ. ΔΡΩΝΑΙΘΩΝ ΔΕΙ
ΝΟΣ ΝΥΝ ΙΤ, διορθοῖ ΔΡΩΝ . . ΔΡΩΝΑΙΘ . ΔΕΜΙΩ
ΝΟΣ ΤΙΣΕΠΙΤ, ὅπερ ἐξηγεῖ διὰ τοῦ ἀνεξηγήτου
Ἀρῶν Δρωναίου δὲ Δίωνοι εἰ ἀ ἐπὶ τὰς Ὁ λί-
θος ἔχει ὡς ἔγραψα, ὀχι ὡς διορθοῖ. Ὅστις δὲν πι-
στεύει, ἄς τὸν ἰδῇ. — Στίχ. 8, διορθοῖ ΤΟΚΑΙ,
καὶ ἀντιδιορθῶ ΤΟΜΑΙ (τομᾶ, τομῆ) ὡς εἶναι ἐπὶ
τοῦ λίθου. — Στ. 9, γράφει ΑΣΣΙΓ. ΠΕΚΕΣΘΕΝΕΙΣ. Α.
ΕΠΙΣΕΥ, καὶ ἐξηγεῖ *κασιτερ' Ἐκασθέτει. Σιδη-*
ρονι. εἶναι δὲ ἀληθῶς ΠΑΡΕΚΕΣΘΕΝΕΟΣΣΑΣ
ΠΣΣΣ, ἧτοι: *Παρ' Ἐκασθέτειος καὶ τὰ συνήθη τῆ*
ἐπιγραφῆ ταύτῃ ἀρθμητικὰ σημεῖα. — Στ. 10,
διορθοῖ ἀλλ' ἀντ' ἄλλων. ΠΗΣΟΥΠΑΡΙΑΕΙΡΑ
ΒΔΟΥΠΣΣΣ, καὶ ἐξηγεῖ *κριτικώτατα· ἱπίσου*
παρ' αἰεὶ μάθου· ὁ δὲ στίχος ἔχει σχεδὸν ἐντελῶς
ὡς τὴν ἔγραψα. — Στ. 13 εἶναι ὡς ἔχω, ὀχι ὡς
διορθοῖ. — Στ. 14, πλὴν ἐνός Δ ὀρθότερου ἐν τῇ
διορθώσει, τὰ λοιπὰ ὅλα εἶναι ἐπὶ τοῦ λίθου ὡς
παρ' ἐμοί. Ἐξηγεῖ δὲ: . . τὰς *ναφικου τὰν ὄντ τὰν*
εὐθείαν τὰν ἀντὶ τοῦ — Στ. 15, μὲ διορθοῖ προς-
θέτων δύο γράμματα ΔΑ, καὶ ἀλλὰζῶν ἐν Ν εἰς
Π. Τὰ γράμματα ΔΑ δὲν ὑπάρχουσι, καὶ τὸ Ν εἶναι
Ν. Ὑπάρχουσιν ὅμως ἐπὶ τοῦ λίθου, ἄλλα τίνα
γράμματα, φαίνόμενα ὡς ΠΙΚΑΠΙΔΟΧΡ.Ω, καὶ
αὐτὰ τὰ παρέλειψε. Τὰ παραδείγματα τῶν στίχων
τούτων ἴσως φανῶσιν ἱκανά, καὶ πλείονα τοῦ δεόντος.

Ἄλλ' ἄς λάδωμεν ἐν ἀκόμῃ καὶ ἐξ ἐτέρας ἐπι-
γραφῆς. Τούς καταλόγους τῶν φορολογουμένων συμ-
μαχιῶν τῶν Ἀθηναίων ἐδημοσίευσεν ἐν τῷ πρώτῳ
μου τόμῳ. Ταύτας περιέλαβεν ἐκ νέου ὁ Κ. Βοικ-
χιος εἰς τὸν β' τόμον τῆς πολιτικῆς του Οἰκονομίας
τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἐκ τῆς ἀντιπαράθεσις διαφο-
ρων κειμένων ἃ εἶχεν ὑπ' ὄψιν, παρεδέχθη παν-
τοίας διορθώσεις καὶ εἰκασίας. Ἴσως μετὰ τὴν ἐκ-
δοσιν ταύτην, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ πρωτάνεως
τῶν ἀρχαιολόγων, ἄλλη νεώτερα ἐδύνατο νὰ θεώ-
ρησῇ παντάπασι περιττὴ πλέον διὰ τὴν ἐπιστήμην
ἀλλ' ὁ Κ. Πιττάκης ἄλλως ἐκρινε καὶ εἰδέωκε τὰ 120
περίπου τεμάχια αὐτῶν αὐτῆς ἐν τῷ 32 φυλλαδίῳ
τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐφημερίδος. ἔχων τὰς πρωτοτύ-
πους ἐπιγραφὰς προχειροῦς ἴσως ἂν ἐδύνατο ν' ἀνα-
δειξῇ τινὰ ὑπηρεσίαν τῇ ἐπιστήμῃ, ἀν' ἐσημεῖον ἀ-
κριδῶς ποῦ τὰ ὑπὸ τοῦ Βοικχιου παρεδεχθέντα κει-
μενα μακρύνονται τῆς ἀληθείας. Ἄλλ' ἀντὶ τού-
του, ἡσχολήθη μετὰ μεγίστης σπουδῆς νὰ κατα-
δειξῇ μᾶλλον τὰς, ὡς λέγει, ἐσφαλμένας γραφὰς
τῆς ἐργῆς ἐκδόσεως δι' ὄλων τῶν ἐπιγραφῶν, ὡς ἂν
ἐμελλε τῷ ἐπιστημονικῷ κόσμῳ, ἀν' ἐγὼ ἀντέγραψα

ἢ μὴ ὀρθῶς, ὅταν ὑπάρχῃ ἡ νεώτερα, ἢ ἐπισημο-
τέρα, καὶ ἡ κατὰ πάντα ἐντελεστερα ἐκδοσις τοῦ
Βοικχιου. Ἄλλα καὶ οὕτως, ὅποιαί τινες εἰσὶν αἱ
ὑποτιθέμεναι αὐταὶ διορθώσεις; Πάμπολλοι μὲν ἐξ
αὐτῶν ἀφορῶσι τὸ σχῆμα τῶν γραμμάτων, ἀν' ἐγὼ,
φέρ' εἰπεῖν, ἔγραψα ὀλοκληρόν τι γράμμα, ἐν ᾧ ἐπὶ
τοῦ λίθου τὸ ἐν σκέλος αὐτοῦ, ἢ τοῦ ἐγὸς σκέλους
τὸ ἥμισυ ἢ ἐν τρίτον εἶναι ἠερωτηριασμένον. Τῶν
δὲ λοιπῶν ἐν μόνον ἄς δώσωμεν δείγμα, λαμβάνον-
τες κατὰ τύχην ἀμέσως τὴν πρώτην τῶν ἐπιγρα-
φῶν τούτων, τὴν παρ' ἐμοὶ ὑπ' ἀρ. 131.

- Στ. 1. ὁ Κ. Πιττ. διορθοῖ ΙΤΟ <HELL, ἐπὶ
δὲ τοῦ λίθου φαίνεται Τ Η Κ.
- Στ. 2. διορθοῖ ΕС, καὶ ἐπὶ τοῦ λίθου εἶναι Ν.
- Στ. 3. διορθοῖ MNAMC καὶ εἶναι MN.
- Στ. 4. ἐπὶ τοῦ λίθου εἶναι ὡς ἐγὼ ἔγραψα, καὶ
ὀχι ὡς μὲ διορθοῖ.
- Στ. 5. ὁμοίως.
- Στ. 10. ὁμοίως.
- Στ. 11. ὁμοίως.
- Στ. 14. ὁμοίως.
- Στ. 15. Ἄντι ΚυρδισΣΟС, γράφει ἐν τῇ διορθώ-
σει του, ΚυρδισС (δι' ἐνός σ), καὶ ἐκ τῶν ἀριθμῶν
παραλείπει τρεῖς ὀβολούς.

Στ. 18. Ὁ λίθος ἔχει ΛΙΟΠΟ, ὡς ἐγὼ. Διορθοῖ
δὲ ἐν ταῖς σημειώσειςι του, ΔΙΚΑΙΟΠΟ (ΛΙΤΑΙ), καὶ
ἐν τούτοις ἐν τῷ κειμένῳ γράφει ὁ ἴδιος ΛΙΟΠΟ.
Δὲν ἀμφισβάζομεν ὅτι οἱ ἀναγινώτται προθύμως
παραιτοῦνται, ἀπλλάττοντες καὶ ἡμᾶς, περισσοτέ-
ρων παραδειγμάτων. Ταῦτα τοῖς ἀρκοῦσι πρὸς ἐκ-
τίμησιν. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, καὶ διὰ τῆς αὐ-
τῆς μεθόδου διορθοῖ ὁ Κ. Πιττάκης τ' ἀντίγραφά
μου καὶ ὄλων τῶν ἄλλων 116 τεμαχίων πρὸς δό-
ξαν τῆς ἐπιστήμης. Ὅλαι, ἢ σχεδὸν ὅλαι, εἰσὶ πλα-
σταὶ διορθώσεις, ἀνυπαρκτοί, διαστρέφουσαι τὴν ἀ-
λήθειαν καὶ τὰ κείμενα παρεμορφοῦσαι. Διὰ ταιού-
τας ἐπιστημονικὰς ἀνακαλύψεις δαπανᾷ τὸ δημό-
σιον, καὶ ἐκδίδει ἐν ὀνόματι του ἐφημερίδα!

Ταῦτα ὄφριλον ἴσως ἄπαξ νὰ καταδείξω εἰς τὸ
κοινόν. Ἐδῶ εἰσὶν οἱ λίθοι, ἐδῶ τ' ἀντίγραφα μου,
ἐδῶ καὶ αἱ διορθώσεις· ὅστις θέλει, ἄς παραβᾶλῃ.
Θεωρῶ τοῦ κόπου ἐντελῶς ἀνάξιον νὰ ἐπανέλθω τοῦ
λοιποῦ εἰς τὸ ἀστεῖον μᾶλλον ἢ σπουδαῖον τοῦτο ἀν-
τικείμενον.

Μὲ σκόπτει δὲ πρὸς τοὺς ἄλλοις καὶ χαριέττατα
ὁ Κ. Πιττάκης διότι μὲ ὕβρισε ποτὲ τις ὡς γρά-
ψαντα ἐν τῷ περιοδικῷ τούτῳ περὶ τοῦ περιέργου
φυσικοῦ φαινομένου τῶν τραπέζων. Καὶ τί μὲν περὶ
αὐτοῦ εἶπα δὲν εἶχον ποτὲ τὴν ἀξίωσιν νὰ τὸ ἐν-
νηθῇ καὶ ὁ Κ. Πιττάκης. Ἀρκοῦμαι ὅμως λέγων,
ὅτι οὐ μόνον δὲν ἀποδίδω ταῖς τραπέζαις ὑψηλὰς
διανοητικὰς ιδιότητας ἀλλὰ μάλιστα τὰς θεωρῶ κατὰ
τοῦτο μὴ λεγόντος λόγου ἄξια σκεῦη, ὅτι ἔχουσι τὴν ἀξίω-
σιν νὰ ὁμιλῶσι καὶ νὰ γράφωσι περὶ πραγμάτων
περὶ ὧν οὐδὲν ἐνοοῦσιν.

ΛΟΡΔΟΣ ΓΥΙΛΦΟΡΔ.

Δημοσιεύοντες ἀντίγραφον τῆς προτομῆς τοῦ κό-
μητος Γυιλφνρδ, ἢν ἐξεργάσθη μετὰ πλειστη, ἐπι-
τηδειότητος ὁ ἡμέτερος ἐμογγύφος Ἴων Κορσας,
παραθέτομεν ὀλίγα τίνα περὶ τοῦ ἀειμνήτου ἐλει-
νου εὐεργέτου τῆς Ἑλλάδος, οὔ τινος τὸ ὄνομα καὶ
τὰ ἀγαθοεργήματα εἰς οὐδὲνα τῶν ἡμογενῶν εἶναι
ἄγνωστα.

Ὁ κόμης Φρειδερίκος Γυιλφνρδ ἐγεννήθη ἐν Ἀγ-
γλίᾳ τὸ 1736 ἔτος. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ λόρδος Νόρθ

μάλιστα πρόκειται ν' ἀναβῇ τις εἰς ἔδραν ὑπουργοῦ
Μετὰ τὸ τέλος τῶν σπουδῶν αὐτοῦ ὁ νέος Φρειδε-
ρίκος ἐστάλη παρὰ τοῦ πατρὸς εἰς ἐπιτηγηθῆ τὴν
Ἰταλίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἐλθὼν εἰς Ἰθάκην τὸ
1791 ἔτος, τοιαύτην ἠτάνθη ἠδονὴν εὐρισκόμενος εἰς
τὸ βασιλεῖον τοῦ Ὀδυσσεὺς, ὥστε διέμενειν ἐκεῖ χρό-
νιος, ἀναζητῶν ἴχνη τῆς ἀρχαίας τῆς νήσου ἀμυθῆ,
καὶ συναυλιζόμενος μετὰ τῶν ἐγγυωρίων, καὶ φιλο-
φρόνως συμπεριφερόμενος, καὶ εὐεργετῶν αὐτοῦ.
Σπουδάσας κατὰ βάθος τὴν Ἑλληνικὴν, ἐνεκρυπτεν
ἀκαμάτως εἰς τὴν μελέτην τῶν βίων συγγραφέων
τῶν ἡμετέρων προγόνων, καὶ ὀμιλεῖ καὶ ἔγραφε τὴν

διακρίνεται ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Μεγάλῃς Βρετανίας
διὰ τε τὴν πολιτικὴν ἱκανότητα καὶ τὸν πλοῦτον,
πρὸς δὲ καὶ διὰ τὸ μεταξὺ αὐτοῦ, πρωθυπουργοῦν-
τος ἐπὶ Γεωργίου τοῦ Γ', καὶ τοῦ βουλευτοῦ Φῶξ
ἀδιάλλακτον μῖσος, τὸ διπλλαγὸν ὅμως ἐπὶ τέλους
 χάριν φιλοδοξίας. Ὁ Φῶξ εἶχε καταστήσει νὰ ζη-
τήσῃ, ἐντὸς τοῦ βουλευτηρίου, ἐπὶ πινακὶ τὴν κεφα-
λήν τοῦ λόρδου Νόρθ. Καὶ ὅμως, μετὰ δεκαετῆ
μανιώδη καταπορᾶν, συνεμάχησε καὶ συνυπουργήσε
μετ' αὐτοῦ. Τοιαύτη ἢ θεωροῦσθαί τι φιλοδοξία, ὅσας

γλώσσαν αὐτῶν, ὡς φαίνεται ἐκ τῆς ὠδῆς ἧτις φέρει
ἐπιγραφὴν *δικαιοσύνη εἰρηνοποιῶ*, καὶ ἐκ τῆς
ἀπάντησεως αὐτοῦ πρὸς τὴν ἐν Ἀθήναις *Ἑταιρίαν*
τῶν φιλομούσων ὀνομάσασιν αὐτὸν Πρόεδρον (*).

*) Βιογραφικὰς εἰδήσεις περὶ τοῦ λόρδου Γυιλφνρδ ὡς
καὶ τὴν ὠδὴν αὐτοῦ ἠλικτερίνη εἰρηνοποιῶ, ἐδημοσίευσεν
τὸ 1816 ἔτος ἐν Ἀθήναις ὁ Κ. Α. Παπαδόπουλος Βρι-
τός. Τὴν δὲ ἀπάντησιν τοῦ φιλέλληνο^ς Ἀγγλοῦ πρὸς τὴν
ἐν Ἀθήναις ἐταιρίαν, ἀνάγνωθι ἐν τῷ λογίῳ Ἑρμῆ τοῦ
1819 ἔτους, ἐν σελίδι 179.

— Βόμβα, ἐξοχώτατε! ἀπεκρίθη ἐκεῖνος τρέμων. Βόμβα ἀπροσδόκητος καὶ καταστρεπτικὴ ὁ δούξ ἦλθεν αἰφνης τὰ μετάνυχτα, ἐνῶ τὸν ἐνομιζάμεν μακρὰν, καταγιγνώμενον εἰς τὸ κυνήγιον. . . Καὶ μπουμ! ἐμδαίνει εἰς τὸν κοιτῶνά μας χωρὶς νὰ εἰπῇ λέξιν, καὶ μᾶς εὐρίσκει εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Κ. Νεύβεργ!

— Θανάσια! ἀνέκραξε περιχαρῶς ὁ Γροσενστέιν.

— Πῶς θαυμάσια! ἐπανελάθεν ὁ Φράνς ὅλως ἐκπληκτος. Ἐξ ἐναντίας τὸ πρᾶγμα δὲν ἐράνη διόλου νόστιμον εἰς τὴν ὑψηλότητά του· διότι μᾶς ἐδίωξε, μᾶς ἔκλεισε μέσα εἰς ἄμαξαν, καὶ μᾶς ἐξάπεστελεν εἰς Ροζάιμ, ὅπου, φυλακισμένοι ἐπιμελῶς, θὰ ἀνακαλῶμεν εἰς τὴν μνήμην μας τὰς γλυκεῖας στιγμὰς τῆς τελευταίας μας συνεντεύξεως.

— Εἰς Ροζάιμ! ἔλα δά. . . καὶ πάλιν καλέ. Ἡ κκοικία εἶναι ἀξιόλογος. . . Καὶ ὁ Ἄδωνις; ὁ ὠραῖος Φρεδερίκος;

— ὦ! αὐτὸς, ἡ ἱστορία του εἶναι μυθώδης! ὑπερβαίνει πᾶν ἀκουσμη-

— Τί;

— Ἡ ὑψηλότης του τὸν ἐνηγκαλίσθη, καὶ τὸν ἀνόμασε φίλον, καὶ μάλιστα φίλτατον φίλον! . . . Ἄν τὸν ἔλεγε φίλον τῆς οἰκογενείας, βέβαια, τοῦτο εἶναι γνωστόν. Καὶ ἐπειδὴ ὁ νέος, παραχθὴς εἰς ἄκρον, ἐλειποθύμητε, παρ' ὀλίγον νὰ πάβη τὰ ἴδια καὶ ὁ δούξ. Ἐφώναξεν, ἐθύμονεν ἔφεραν μυρωδιαῖς, ξύδια. Ἐνόμισα ὅτι θὰ κρημνίσῃ τὸ παλάτιον. Τέλος πάντων, χάρις τῷ Θεῷ, ὁ ἐπιστήμιος ἤνοιξε τὰ ὀμμάτιά του, καὶ τότε μόνον ἀεχώρησεν εὐχαριστημένος ὁ δούξ.

Ὁ βαρόνος ἤκουσε τὴν διήγησιν ταύτην ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὸ στόμα ἀνοικτὰ, καὶ ὡς ἀπολελιθωμένος.

— Φράνς, ἀνέκραξεν ἐπὶ τέλους, τραυλίζων καὶ τρέμων σπασμωδῶς· εἶσαι τρελός;

— Ἐξ ἐναντίας γνωστικώτατος, ἐξοχώτατε ὁμολογῶ ὅμως ὅτι δὲν λείπει πολὺ διὰ νὰ τρελαθῶ· φαίνεται ὅτι εἶναι ἀπὲς εἰς τῆς οἰκογενείας.

— Λέγε, λέγε. . . Καὶ ὁ Νεύβεργ;

— Τὸν Νεύβεργ εὐχαρίστη, εὐχαρίστητε καὶ ἐρίληπεν ἡ ὑψηλότης του. Μετὰ ταῦτα ἀνέβη εἰς τὴν ἄμαξάν του, καὶ τώρα θὰ εἶναι εἰς τὴν οἰκίαν του.

Ὁ Γροσενστέιν ἀρῆκε μνησθῆναι, ἀνεπήδησε καὶ ἀνέπεσεν ἐκ νέου εἰς τὸ θρανιον του. Ἐπειτα δὲ ἀνασηκωθείς ὅλως ἀγριωπῶς ἀνέκραξεν· εἶναι ἀδύνατον.

— Ὅχι ἀδύνατον, ἀλλ' ἀπίστευτον, εἶπεν ἀταράχως ὁ Φράνς, καὶ ὅμως συνέη, διότι τὰ ἴδια καὶ τὰ ἡ-οῦσα ὅλα. Τὸ κατ' ἐμὲ, δι' ἐνὸς μόνου τρόπου ἐξηγῶ τὴν ἱστορίαν αὐτήν· ὁ νέος μας εἶναι μάγος, καὶ ἔχει περιήκτον τὸ ὅποιον βιάζει τὸν δούκα νὰ πιστεύῃ ὅτι ἐκεῖνος θέλει.

Ὁ δὲ Γροσενστέιν, στηρίζας τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῶν χειρῶν του, ἐψιθύριζε.

— Νὰ διαφύγῃ τοιοῦτον κίνδυνον! ἄρα ὅλα εἶναι δυνατὰ τοῦ λοιποῦ εἰς αὐτόν. Ὅλα τὰ συντρίβει, τὰ ἐξοντόνει. Χ' ἴες κατέστρεψε τὸν Λουδόλφον,

σήμερον τὴν Ἀμαλίαν· αὐρίον. . . Ἄ! ἂν περιμένω, τὴν αὐρίον, εἶμαι χαμένος! . . . Ἀλλὰ τί νὰ κάμω; νὰ τὸν κολακεύσω; νὰ τὸν προτείνω νὰ μοιράσωμεν; . . . Καὶ τί; αὐτὸς εἶναι ἀπόλυτος κύριος, καὶ θὰ γελᾷ διὰ τὴν προσφορὰν μου. . . Ἄλλ' ἔστω! ἐπειδὴ ἤρχισε τὸ παιγνίδιον, ἀς παίξωμεν.

Καὶ ὑψώσας τὴν κεφαλὴν,

— Φράνς, ἠρώτησεν, εἶσαι βέβαιος ὅτι ὁ Κ. Νεύβεργ ὑπῆγεν εἰς τὴν οἰκίαν του;

— Μάλιστα, ἐξοχώτατε, εἶμαι βέβαιος ὡς περὶ ἐμοῦ αὐτοῦ, ἂν καὶ, τῇ ἀληθείᾳ, δὲν εἶμαι βέβαιος ἂν ὑπάρχω μετὰ τὰ ὅσα ἴδα.

Ὁ δὲ Γροσενστέιν καθήσας παρὰ τράπεζαν ἐγραψε, καὶ μετὰ ταῦτα εἶπε πρὸς τὸν Φράνς:

— Ἰπαγε νὰ εὔρησ τὸν Νείππεργ. . . καὶ εἰπέ τον νὰ πάρῃ ὄχημα μὲ τὰ οἰκισμὰ τοῦ δουκὸς, καὶ δέκα ἀνθρώπους πιστοὺς, ἐφίππους καὶ πεζοὺς.

Καὶ αἰωπήσας μικρὸν διὰ νὰ σφραγίσῃ τὸ ἔγγραφον, ἐπανελάθεν.

— Ἴδου ἔνταλμα φυλακίσεως διὰ τὸν Νεύβεργ. Πρέπει νὰ ἐνεργηθῇ χωρὶς θόρυβον καὶ ταραχὴν. Νὰ τὸν φέρετε εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Νυδάρφ. . . ἡ εὐρεῖς; καὶ νὰ τὸν φυλάξετε ἕωσθ' ἔλθω. Θὰ δώσω 5000 φλωρία εἰς σέ, καὶ 5000 εἰς τὸν Νείππεργ ἂν μὲ τελειώσετε τὴν ὑπόθεσιν μὲ ταχύτητα καὶ μὲ ἐπιτηδεύτητα.

— Ἀρκ' ἔ, ἐξοχώτατε· ἐκέρδησα τὰς 5000.

— Νὰ ἔλθῃς νὰ μὲ πληροφορήσῃς τί ἀπέγινε.

— Μάλιστα, ἐξοχώτατε.

Καὶ ἀνεχώρησεν ἐκδρομος.

Ὁ Γροσενστέιν ἐκάθησεν ἐτι ὀλίγον σκεπτόμενος. Αὐτὴ εἶναι, ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν ἡ τελευταία ἀγκυρα τῆς σωτηρίας μου. Ὅταν τὸν συλλάβω, θὰ τὸν ὑποχρεώσω νὰ μὲ δώσῃ ὅ,τι ἔχει ἀναφερόμενον εἰς ἐμὲ, διὰ νὰ ἐξαγοράτῃ τὴν ζωὴν του. . . Ἐπειτα. . . ἦτυχος ὡς πρὸς τὸ παρελθόν. . . ναί. . . θὰ ἴδωμεν.

Ἐνῶ δὲ ἀνεπόλει τοιαῦτα ἀκαίτεια ὁ Γροσενστέιν, ὁ Φρεδερίκος ἐπανελάθων εἰς τὴν οἰκίαν του ἀνεπαύθη μετὰ τὴν τόσην ταραχὴν. Περὶ δὲ τὴν αὐγὴν, ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἶδε παρὰ τὴν κλίνην του τὸν ἄγνωστον, ἐκεῖνον τὸν ὅποιον ἀπῆλθῃσεν ἄλλοτε εἰς τὸ καφενεῖον. Ἀνασκιρτήσας δὲ ὅλως, ἀνεσηκώθη ἐκθαμβῶς καὶ μετὰ τιμὸς τρόμου. Ὁ δὲ ἄγνωστος μετὰ τὴν εἰρήνην εἶπε:

— Μὲ γνωρίζεις, Φρεδερίκε, καὶ ὡς βλέπω δὲν ἐπερίμενες τὴν ἐπίσκεψίν μου. Ἄλλ' ἀρίνω τὰ προοίμια, διότι πολὺτιμος εἶναι ἡ ὥρα Ὁ δούξ θὰ σέ προσκαλέσῃ πιθανῶς μετ' ὀλίγον, καὶ ἔχω πολλὰς παραγγελίας νὰ σέ δώσω.

— Ἐγὼ πρῶτος θὰ τὰς ἐξήτουν, ἀπεκρίθη μετὰ σπουδῆς ὁ Νεύβεργ. Τὰ συμβεβηκότα τῶν ὀπίων ἐγὼ ἤμην ὁ αἴτιος καὶ ὁ μάρτυς, μὲ φαίνονται τ' σὺ παραδόξῃ, τόσον ὀλίγον ἐννοῶ τὰ μέσα τὰ ἑποῖα μετεχειρίσθης, ὥστε ἡ μυστηριώδης αὐτὴ ἐπιρροὴ μὲ. . .

(Ἐπίται τὸ τέλος.)